

Visie ruimtelijke ontwikkeling Spier

Definitief rapport

Visie ruimtelijke ontwikkeling Spier

Definitief

Opdrachtgever:
Dorpsbelangen Spier

Grontmij Nederland bv
Assen, 26 maart 2009

Verantwoording

Titel : Visie ruimtelijke ontwikkeling Spier
Subtitel :
Projectnummer : 253805
Referentienummer :
Revisie : 2
Datum : 26 maart 2009

Auteur(s) : H.C. Fischer
E-mail adres : carolien.fischer@grontmij.nl
Gecontroleerd door : J.W. Popken
Paraaf gecontroleerd :
Goedgekeurd door : J.W. Popken
Paraaf goedgekeurd :
Contact : Stationsplein 12
9401 LB Assen
Postbus 29
9400 AA Assen
T +31 592 33 88 99
F +31 592 33 06 67
noord@grontmij.nl
www.grontmij.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Doel.....	5
1.3	De bewoners aan het woord	5
1.4	Rol gemeente.....	6
1.5	Rol Welzijn Midden-Drenthe	6
1.6	Stappenplan	6
1.7	Leeswijzer	7
2	Over Spier	9
2.1	Ligging.....	9
2.2	Historische ontwikkeling.....	10
3	Dorpsbewoners aan het woord	13
3.1	Proces	13
3.2	Enquête	13
3.3	Jeugd van Spier	15
3.4	Werkgroepen aan het werk.....	15
4	Kwaliteiten en knelpunten	17
4.1	Sterke en zwakke punten, kansen en bedreigingen van Spier.....	17
4.2	Kwaliteiten van Spier	18
4.3	Knelpunten van Spier.....	18
5	Ontwikkeling twee scenario's.....	19
5.1	Mogelijke oplossingsrichtingen	19
5.2	Programma van eisen:	19
5.3	Twee locaties voor kleinschalige uitbreiding.....	21
5.4	Scenario's	21
5.4.1	Planologische aspecten	22
5.4.2	Milieuaspecten	22
5.4.3	Verkeersaspecten	23
5.4.4	Omgevingswaarden	24
5.5	Het voorkeursscenario	24
6	Visie ruimtelijke ontwikkeling Spier.....	25
6.1	Streefbeeld.....	25
6.2	Visie	25
6.3	Visie-onderdelen	26
6.3.1	Geluidswal.....	26
6.3.2	Parkeervoorzieningen	27
6.3.3	Brinkje	27
6.3.4	Verbinding met Dwingelderveld	28
6.3.5	Dorpshart en kern	29
6.3.6	Aanpassen wegprofiel.....	29
6.3.7	Verbeteren fietspaden.....	30
6.3.8	Woningbouwlocatie.....	31

6.3.9	Locatie dorpshuis.....	31
6.3.10	Hertenkampje.....	32
7	Actieprogramma.....	33
7.1	Verschillende projecten.....	33
Bijlagen		35
	1. Beleid	
	2. Lopende projecten en ontwikkelingen	
	3. Resultaten enquête	
	4. Uitslag enquête kinderen 4 – 12 jaar	
	5. Uitslag enquête jeugd 9 – 12 jaar	
	6. Reactie bewoners	

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Spier ligt in de gemeente Midden-Drenthe, een plattelandsgemeente tussen de streekcentra Assen en Hoogeveen. Naast de hoofdkern Beilen zijn er nog 27 kleinere dorpen en plaatsen. In de gemeente wonen ongeveer 32.000 mensen. Spier ligt in het zuiden van de gemeente en is één van de kleinere dorpen; in de kern wonen 200 inwoners en in Spier en het buitengebied wonen gezamenlijk 350 personen.

In het dorp Spier vinden momenteel diverse initiatieven plaats. Zo wordt er onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van het aanleggen van geluidwerende voorzieningen langs de Rijksweg A28 en de afslag richting Essent Milieu. Aan de westkant van de A28 is Staatsbosbeheer voornemens om een Grondwal aan te leggen langs het Nationaal Park. Daarnaast zijn er wensen en ideeën in het dorp, die een rol spelen bij de ruimtelijke invulling van Spier: wensen om een dorpshuis te realiseren, het evenemententerrein te behouden voor het dorp, woningbouwuitbreiding, het optimaliseren van de parkeersituatie nabij de horecabedrijven en het herstel van een dorpsbrink.

1.2 Doel

Om richting te geven aan de verschillende initiatieven en wensen is een dorpsvisie wenselijk. Een visie waarin de ruimtelijke kwaliteiten, de identiteit van het dorpsgebied en de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen voor de komende jaren op het gebied van wonen, welzijn, zorg, werken, winkels, recreatie en verkeer zijn aangegeven.

Op basis van een grondige inventarisatie, moet de dorpsvisie inhoud geven aan de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van Spier, waarbij nadrukkelijk de wensen van de dorpsbewoners worden meegenomen. Een integrale visie voor de komende 15 tot 20 jaar waarbij wensen en ontwikkelingen op allerlei gebied zo optimaal mogelijk op elkaar worden afgestemd en waarbij de onderlinge samenhang een grote rol speelt.

1.3 De bewoners aan het woord

De initiatieven die momenteel plaatsvinden in Spier zijn aanleiding om over de kwaliteit van de *toekomstige* leefomgeving na te denken. Daarvoor zijn ideeën over veranderingen in de woon- en leefomgeving op een rijtje gezet. De bewoners van Spier hebben een antwoord gegeven op de vraag hoe veranderingen kunnen bijdragen aan een betere leefomgeving in de toekomst. Het uitgangspunt hierbij is dat een succesvolle ontwikkeling alleen kan plaatsvinden als de bewoners zelf in beweging komen en bereid zijn hun capaciteiten in te zetten.

De bewoners van Spier hebben gezamenlijk een dorpsvisie opgesteld. Een visie waarin de ruimtelijke kwaliteiten, de identiteit van het dorpsgebied en de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen voor de komende jaren op het gebied van wonen, welzijn, zorg, recreatie en verkeer zijn aangegeven.

1.4 Rol gemeente

De gemeente Midden-Drenthe schept ruimte voor het maken van de dorpsvisies door dorpen. Ook voor Spier: in de vorm financiën en mankracht, waardoor een dorpsvisie op maat is ontstaan met steun van externe deskundigen.

Op basis van een grondige inventarisatie, geeft de dorpsvisie inhoud aan de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van Spier, waarbij nadrukkelijk de wensen van de dorpsbewoners zijn meegenomen. Een integrale visie voor de komende 15 tot 20 jaar waarbij wensen en ontwikkelingen op allerlei gebied zo optimaal mogelijk op elkaar zijn afgestemd en waarbij de onderlinge samenhang een grote rol speelt.

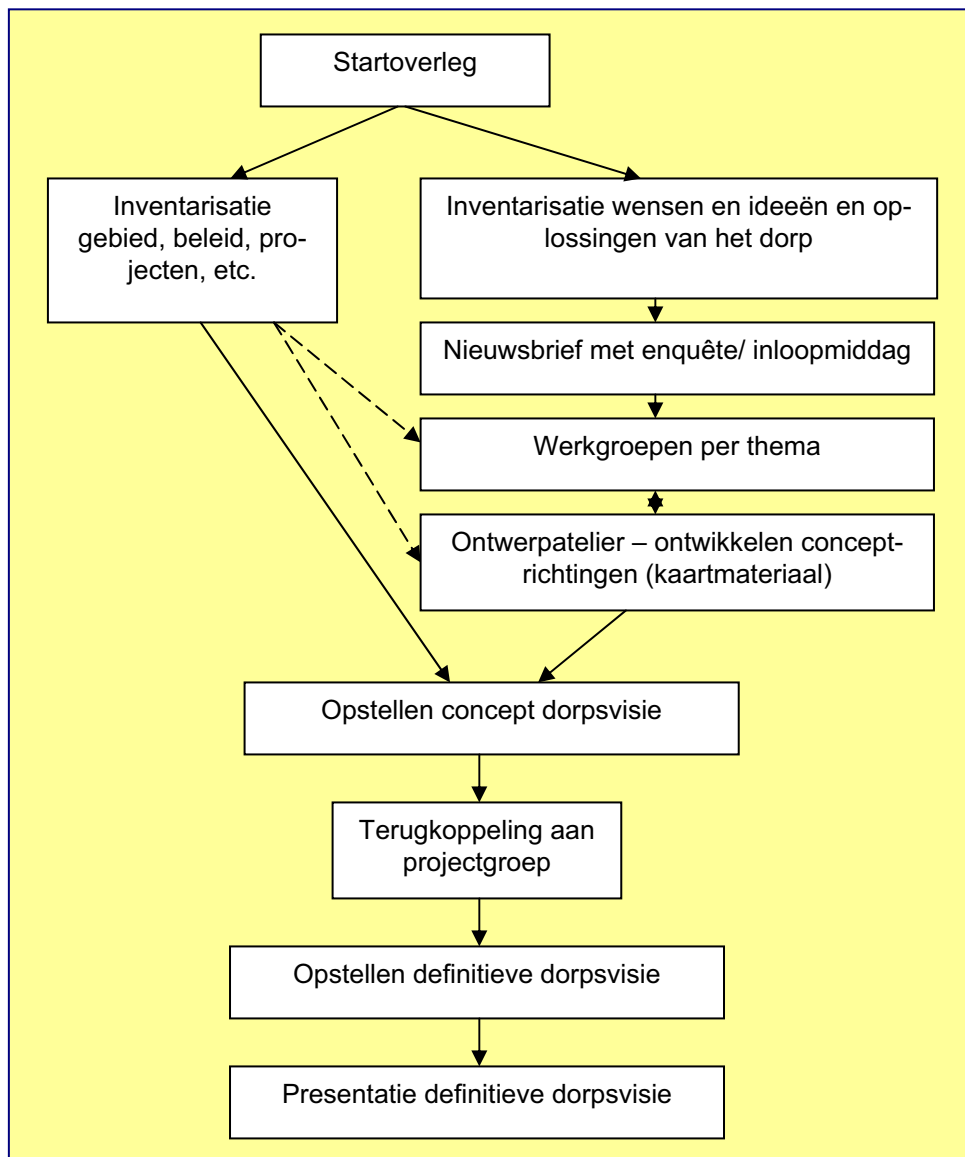
De dorpsvisie zal door de gemeente gebruikt worden als basis voor nieuw te formuleren beleid en bijvoorbeeld bij het maken van nieuwe bestemmingsplannen.

1.5 Rol Welzijn Midden-Drenthe

Welzijn Midden-Drenthe heeft een actieve bijdrage geleverd aan de totstandkoming van de dorpsvisie van Spier, voornamelijk bij de vormgeving van het proces. Daarnaast heeft Welzijn Midden-Drenthe de ondersteuning van de werkgroepen voor haar rekening genomen. De vormgeving van de werkvormen en de uitvoering ervan maakten hier onderdeel van uit.

1.6 Stappenplan

Om tot de dorpsvisie te komen zijn de volgende stappen doorlopen:

De opdrachtgever van de ontwikkeling van de dorpsvisie is dorpsbelangen Spier. Tijdens het startoverleg is een projectbestuur samengesteld, bestaande uit:

- Vertegenwoordiging Dorpsbelangen Spier: Jan Kassies, Jannie Hadderingh en Bianca Kammer
- Gemeente Midden-Drenthe - Jan Darwinkel, contactambtenaar dorpen
- Stichting Welzijn Midden-Drenthe - Klaas Bouwman, buurtwerker
- Grontmij – Carolien Fischer - adviseur ruimtelijke plannen (projectcoördinatie)

Het projectbestuur is verantwoordelijk voor de organisatie, het leveren van input, de voortgang en de uiteindelijke visie. Het projectbestuur zorgt hierbij dat de inwoners en direct betrokkenen een centrale rol spelen in de realisatie van de visie.

1.7 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beeld geschetst van Spier: de ligging, de ontstaansgeschiedenis en de huidige verschijningsvorm. In hoofdstuk 3 wordt beschreven hoe bewoners betrokken zijn geweest bij de totstandkoming van de dorpsvisie.

Vervolgens wordt in hoofdstuk 4 een overzicht gegeven van de kwaliteiten en knelpunten die de basis vormen voor de gewenste ontwikkeling van Spier. In hoofdstuk 5 worden de twee scenario's beschreven die op basis van de inventarisatie (zowel van beleid, ontwikkelingen als wensen en ideeën die leven bij de inwoners van Spier) zijn ontwikkeld.

In hoofdstuk 6 is de visie ten aanzien van de ruimtelijke ontwikkeling van Spier verwoord en in beeld weergegeven. Hierbij zijn de onderdelen van de visie tevens afzonderlijk toegelicht. In hoofdstuk 7 is een eerste aanzet gegeven voor het actieprogramma voor Spier, waarbij aangegeven is wat de prioriteiten zijn van de verschillende onderdelen, wie per onderdeel de trekker is, welke overige partijen betrokken zijn en welke planning wenselijk is.

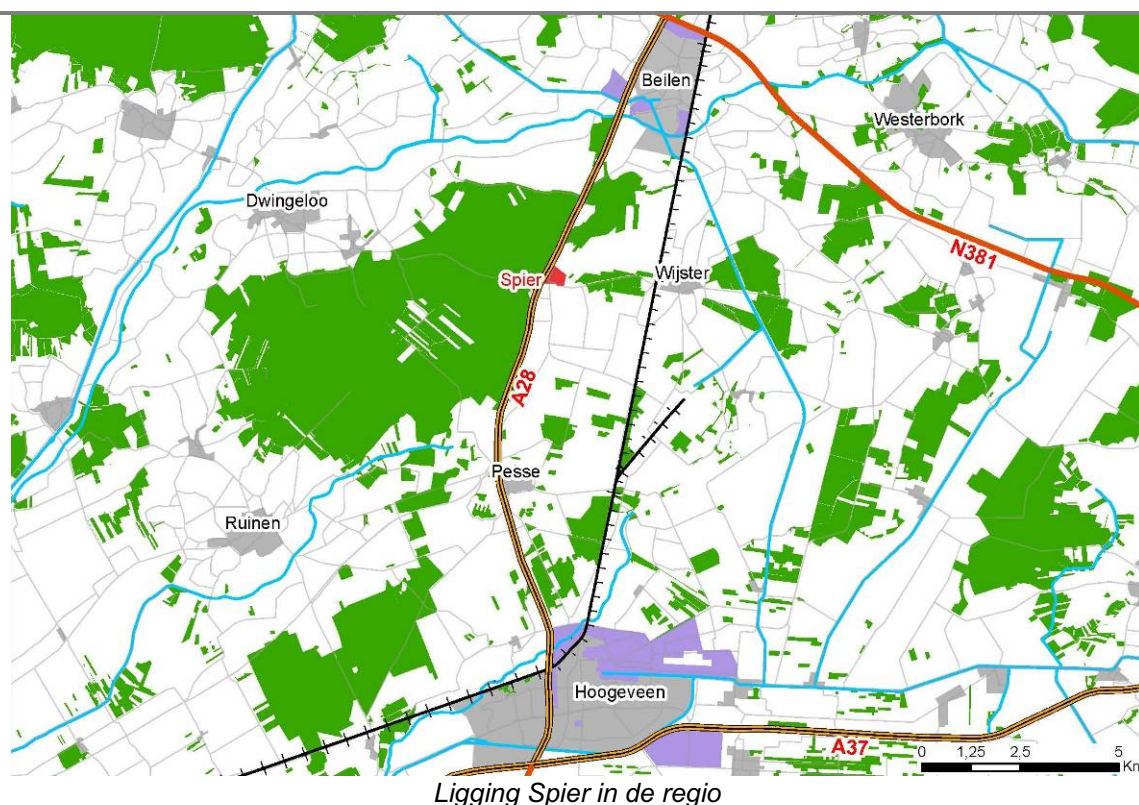
In de bijlagen zijn de inventarisatie van het beleid, de projecten en ontwikkelingen en de uitslagen van de gehouden enquêtes in Spier opgenomen. De reacties van de bewoners op de visie, gemaakt tijdens de presentatie van de visie op 30 maart, staan vermeld in bijlage 6.

2 Over Spier

2.1 Ligging

Spier is gelegen in Midden-Drenthe, een plattelandsgemeente gelegen tussen Assen en Hogeveen. Het is qua oppervlakte een grote gemeente (32.000 hectare) met een grote hoeveelheid groene en open ruimte. De gemeente wordt dan ook gewaardeerd om de hoge landschappelijke kwaliteiten. Ook de aanwezige cultuurhistorische waarden dragen bij aan een aantrekkelijke woonomgeving.

Naast de hoofdkern Beilen zijn er nog 27 kleinere dorpen en plaatsen en wonen er ongeveer 32.000 mensen in de gemeente. Spier ligt in het zuiden van de gemeente en is één van de kleinere dorpen (circa 200 inwoners).

Het dorp Spier ligt direct naast de snelweg A28. Bij de aanleg van de snelweg is het tracé pal langs de bestaande woningen neergelegd. De dichtstbijzijnde woning ligt op circa 10-15 meter van de vluchtstrook en is direct zichtbaar vanaf de snelweg. De invloed van de snelweg is in het westelijk deel van Spier dan ook direct op te merken in de vorm van geluidhinder.

In en om het huidige Spier treft men restanten van oude cultuurlandschappen, gemoderniseerde structuren van oude dorpslandschappen, nieuwe veldontginningen en pas aangelegde natuurterreinen.

In de huidige situatie is de es van Spier grootschalig verkaveld. De kenmerkende openheid is nog steeds aanwezig. Aan de noord- en oostzijde is de begrenzing duidelijk zichtbaar door de overgang naar de historische bebouwing van Spier en de esbosjes en veentje aan de oostzijde. Aan de zuidzijde is de grens gemarkeerd door een houtsingel. Aan de westzijde is de es echter sterk verstoord door de bebouwing op het Dwingelderveld en de aanleg van de A28 en bijbehorende op- en afritten van afslag Spier. Met name door de taluds voor de op- en afritten is de typerende hoogteligging van de es aan deze zijde nauwelijks meer waarneembaar.

2.2 Historische ontwikkeling

Spier ligt vrij ver van de grotere stroomdalen als de Beilerstroom en de Ruiner Aa. De natuurlijk afwatering was daardoor slecht en zorgde voor drassige grond. Er kwam dan ook veel hoogveen voor in de omgeving van het huidige Spier. Aan de zuidkant van het huidige Spier ligt een hogere zandrug die de enige droge plek in de omgeving was. Aan de zuidkant van deze zandrug hebben zicht rond 3000 voor Chr. mensen gevestigd. Deze mensen behoorden tot het trechterbekervolk, ook wel hunebedbouwers genoemd. Ze bouwden een paar boerderijen, grafheuvels en een hunebed. Waarschijnlijk was het toch te nat in deze omgeving en eindigde rond 1000 voor Chr. de bewoning.

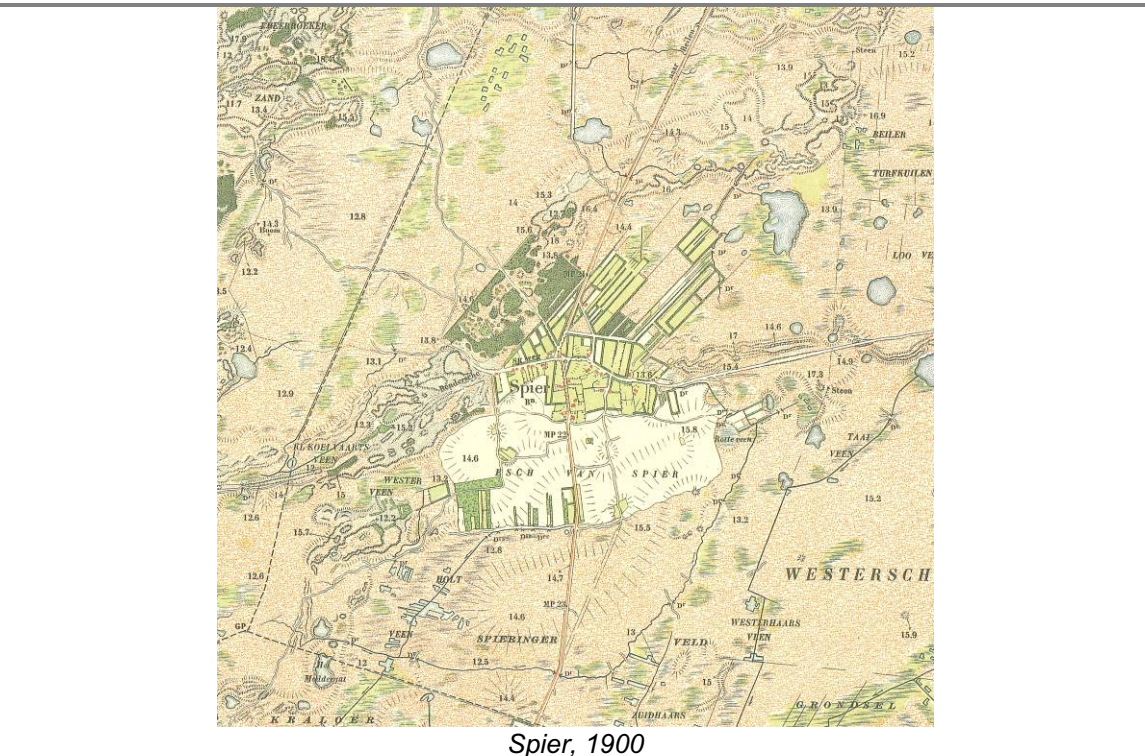
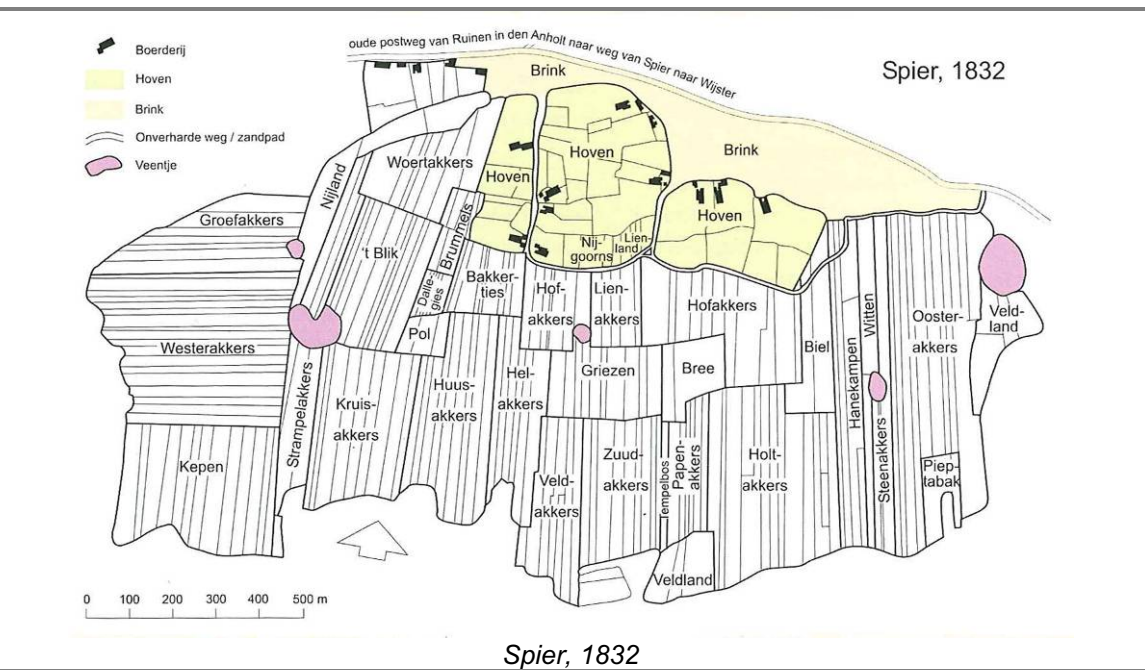

Bewoning van de Es van Spier, 3000 – 1000 voor Chr. door het trechterbekervolk

Pas in de middeleeuwen (12^e/13^e eeuw) is Spier weer bewoond. Aan de noordflank van de zandrug worden nu 4 a 5 boerderijen gebouwd en de zandrug wordt gebruikt om gewassen te verbouwen, de Es. Rond 1600 is Spier uitgegroeid tot een plaats met 9 boerderijen.

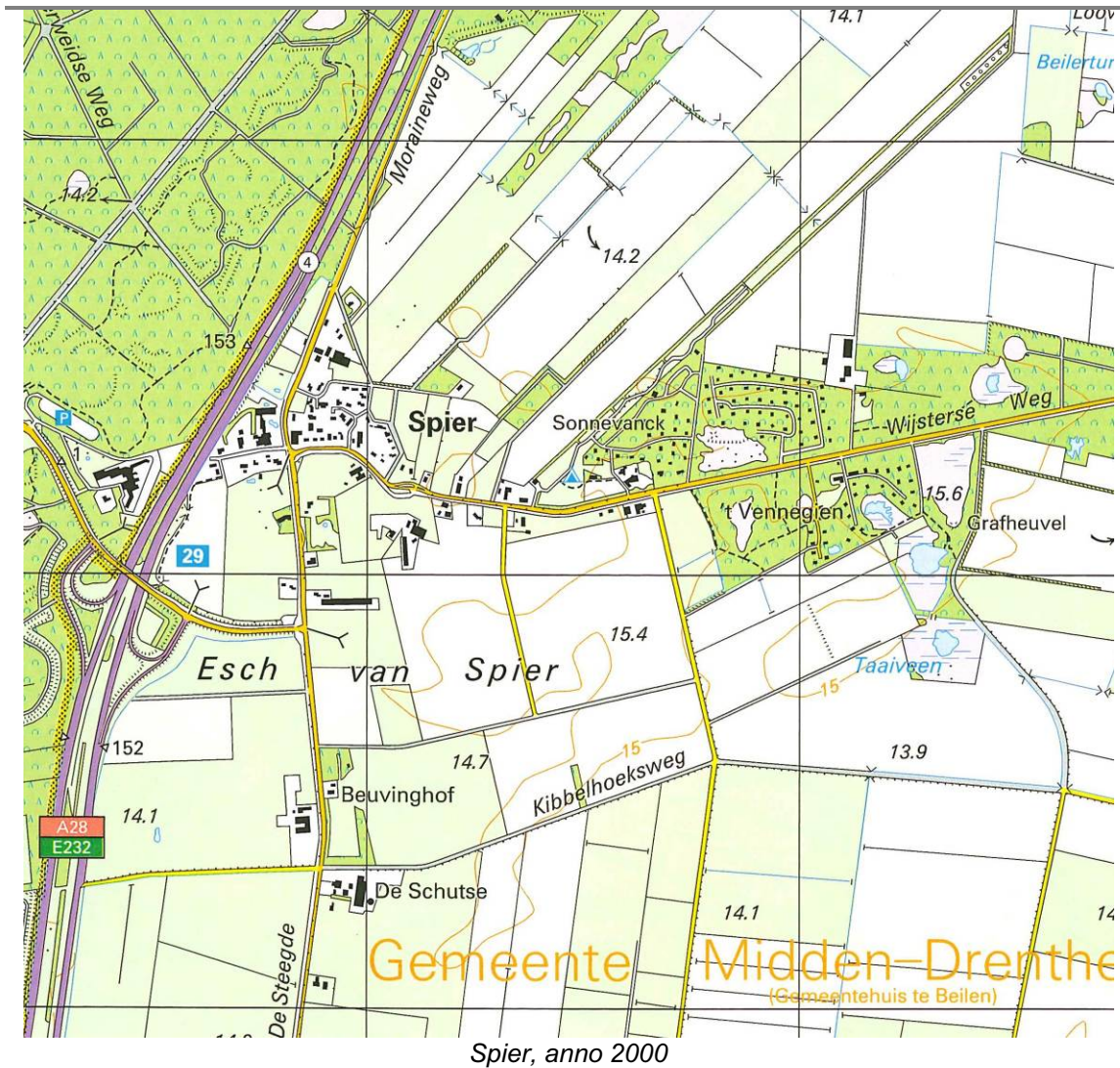
Spier, 1634

Ten noorden, aan de rand, van het dorp bevindt zich de Brink. Vaak wordt gedacht dat een Brink het historisch hart is van een Drents dorp, maar een brink was de plaats waar het vee bij elkaar werd gedreven en lag altijd aan de buitenkant van het dorp. Door latere uitbreidingen is een brink vaak omsloten door bebouwing, zo ook in Spier.

Rond 1900 breidde Spier zich uit in noordelijke richting, van de Es af. Over de Es werd een noord-zuid weg aangelegd.

In 1930 werd op grote schaal heide ontgonnen. Dit heeft geresulteerd in het huidige landschapsbeeld van rechte wegen en grote kavels. Het oorspronkelijke heidelandschap is nog te zien in de Moraine, ten noorden van Spier.

De aanleg van de A28 is ingrijpend geweest voor Spier. De westzijde van de Es wordt verstoord door de A28 en de bebouwing op het Dwingelderveld. De typerende hoogteligging van de Es is door de aanleg van de taluds van de op- en afritten van de A28 nauwelijks meer waarneembaar.

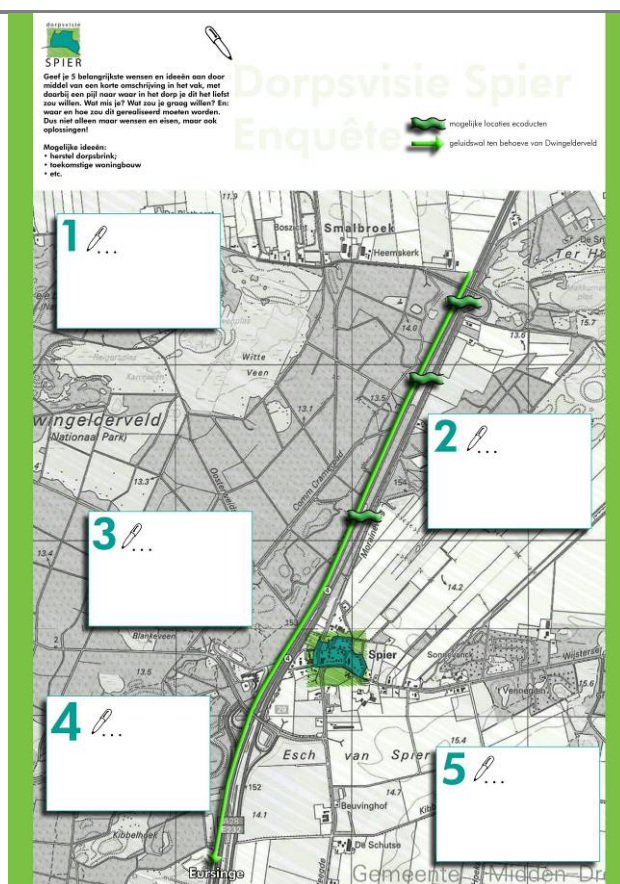
3 Dorpsbewoners aan het woord

3.1 Proces

Het ontwikkelen van een samenhangende toekomstvisie is een uitdaging. Veel factoren hebben invloed op het proces en de uiteindelijke inhoud van de visie. Uiteenlopende ideeën van belanghebbenden, dubbele claims op het ruimtegebruik en gestelde kaders door overheden. Bij het maken van de dorpsvisie voor Spier zijn de wensen en ideeën van de bewoners leidend geweest. Bij het ontwikkelen van oplossingsrichtingen door bewoners is bewust gekozen om de geïnventariseerde gegevens met betrekking tot beleid, projecten en ontwikkelingen, niet als basis te nemen.

3.2 Enquête

De eerste stap in het maken van de ontwikkelingsvisie voor Spier was het uitzetten van een enquête onder de dorpsbewoners. Een enquête in de vorm van een plattegrond van Spier, waarop men wensen en ideeën men ten aanzien van de ontwikkeling van Spier kon aangeven.

Dorpsvisie Spier - enquête

Uit de enquêtes zijn tien thema's naar voren gekomen die van belang zijn¹:

- Geluidswal
- Ecoduct
- Wonen
- Brink
- Veiligheid/ infrastructuur
- Parkeren
- Voetgangers/ fietsers
- Kinderen
- Dorpshuis
- Overig

Vooraf de geluidswal is een van de belangrijkste aandachtspunten voor bijna alle dorpsbewoners. Daarnaast zijn het 'herstel van een brink' en 'wonen' vaak terugkerende thema's. Bij wonen moet vooral het karakter van het dorp behouden blijven: een dorps karakter met veel ruimte en groen. De veiligheid is ook een belangrijk aspect dat tot uiting komt in de wens voor een betere verlichting van de fietspaden die door kinderen gebruikt worden, voor snelheidsremmende maatregelen op de doorgaande weg door Spier en een oplossing voor het parkeerprobleem rondom de horecabedrijven.

Het ontbreken van een goede verbinding met het bos en het Dwingelderveld staat ook hoog op de agenda.

Wat opvalt in de uitkomsten van de enquête is dat een aantal dorpsbewoners met een integrale blik naar hun dorp kijkt. In de wensen en ideeën zijn veel combinaties verwerkt, zoals een combinatie van een geluidswal met paden voor fietsers en wandelaars. Of een combinatie van geluidswal met voetpaden en een voetbrug naar het Dwingelderveld.

De uitslagen van de enquête zijn per thema gegroepeerd en overzichtelijk op borden weergegeven. Voorafgaand aan de jaarlijkse barbecue op 31 augustus is een inloopmiddag georganiseerd, waarbij de bewoners van Spier kennis konden nemen van de resultaten en deze konden aanvullen.

Impressie van de inloopmiddag op 31 augustus 2008

De thema's, die uit de enquête naar voren zijn gekomen, zijn vervolgens gegroepeerd en verdeeld over een drietal werkgroepen. Deze werkgroepen hebben de opdracht gekregen om op basis van de inventarisatie van wensen en ideeën (de uitkomsten van de enquête) oplossingsrichtingen aan te geven.

¹ In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de uitkomsten van de enquête.

3.3 Jeugd van Spier

De jeugd heeft de toekomst en is dan ook nadrukkelijk betrokken bij de ontwikkeling van de visie van Spier. Er zijn een aantal activiteiten georganiseerd waarbij de kinderen hun ideeën voor Spier konden aangeven: een speurtocht, een knutselmiddag, een cartoontekenaar die de ideeën in beeld bracht en door middel van een vragenlijst².

3.4 Werkgroepen aan het werk

Naar aanleiding van de uitkomsten van de enquête zijn er drie werkgroepen geformeerd, die elk met een aantal thema's aan het werk zijn gegaan.

- Werkgroep Geluidswal en Ecoduct
Thema's: Geluidswal, Ecoduct, Veiligheid/infrastructuur, Parkeren, Voetgangers & fietsers
- Werkgroep Wonen en Brink
Thema's: Wonen, Brink, Veiligheid/infrastructuur, Parkeren, Voetgangers & fietsers
- Werkgroep Dorpshuis en Kinderen
Thema's Dorpshuis, Kinderen, Overig, Veiligheid/infrastructuur, Parkeren, Voetgangers & fietsers

Omdat de thema's Veiligheid/infrastructuur, Parkeren, Voetgangers & fietsers in alle ontwikkelingen een rol spelen is gekozen om deze door alle werkgroepen mee te laten nemen.

De werkgroepen hebben een gezamenlijk startmoment gehad. Vervolgens zijn de werkgroepen apart een avond bij elkaar gekomen. Tijdens deze avonden zijn op kaarten de kenmerkende plekken van Spier aangegeven en de storende plekken en situaties. Daarna is naar de ontwikkelingsmogelijkheden van de aan de werkgroep toebedeelde thema's gekeken.

Vervolgens hebben een aantal leden van de werkgroepen samen met Hans Elerie een wandeling door het dorp gemaakt. Hierbij zijn de karakteristieke plekken van Spier en de storende plaatsen en situaties toegelicht en heeft Hans Elerie een koppeling gemaakt met de uitkomsten van het Essen project.

Onder leiding van Hans Elerie, worden de markante en storende plekken van Spier toegelicht

² In bijlage 4 en 5 zijn de antwoorden van de vragenlijsten opgenomen.

Ontwerpatelier

Op een zaterdagochtend hebben de leden van de werkgroepen gezamenlijk met een ontwerper de verschillende oplossingsrichtingen in kaart gebracht. De basis voor deze oplossingsrichtingen is gelegd in de eerdere bijeenkomsten van de werkgroepen en de wandeling door Spier. Tijdens het ontwerpatelier zijn eerst de bevindingen van de 3 werkgroepen bekeken, vervolgens zijn deze op een kaart van Spier aangegeven. Op basis van dit ontwerpatelier zijn twee scenario's uitgewerkt.

4 Kwaliteiten en knelpunten

In dit hoofdstuk worden de sterke en zwakke punten van Spier en de zich voordoende kansen en bedreigingen kernachtig beschreven. Vanuit de sterke punten en de kansen worden de kernkwaliteiten aangegeven. Tevens wordt ingegaan op de specifieke problemen en bedreigingen waarmee Spier nu al te maken heeft of die in de toekomst mogelijk relevant worden.

De sterke en zwakke punten gaan over de huidige kenmerken van Spier. Het gaat hierbij om aspecten die voornamelijk uit de enquêtes naar voren zijn gekomen, en vervolgens zijn aangevuld door de werkgroepleden. Daarnaast zijn ook de gegevens uit de gebiedsanalyse meegenomen. De kansen en bedreigingen zijn gebaseerd op (toekomstige) ontwikkelingen, gebeurtenissen en invloeden waaraan Spier onderhevig is. Hier gaat het vooral om externe elementen die voortkomen uit het beleid en trends.

4.1 Sterke en zwakke punten, kansen en bedreigingen van Spier

In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van sterke en zwakke punten, kansen en bedreigingen van Spier.

Sterk	Zwak
• hoge landschappelijke en cultuurhistorische waarden van Spier en omgeving; • strategische ligging aan de A28; • actieve vereniging Dorpsbelang • de Zuidzijde dorp is beeldbepalend en wordt gekenmerkt door het open landschap van de es en de boerderij van Sent; • open karakter van het dorp, maar ook van de omgeving van het dorp: zuidzijde en uitzicht vanaf speelweide; • agrarisch karakter; • historische waarde van de oude postweg; • karakteristieke beplanting van het bosje en de laan aan de noordoost kant van Spier.	• Geen collectief ervaren dorpshart dorpskern omdat een brink ontbreekt; • Woningbestand sluit niet geheel aan bij wensen bevolking (weinig of geen mogelijkheden voor starters); • Ligging horecabedrijven in dorpsbebouwing; • Overlast parkeren in dorp; • Ontbreken van accommodatie voor dorpsactiviteiten (dorpshuis); • Geluidshinder door ligging aan A28; • De A28 verstoort de natuurlijke omgeving en de relatie met het Dwingelderveld; • Verkeersveiligheid in het dorp is slecht te noemen, door: ◦ Hoge snelheid invalswegen ◦ Onoverzichtelijke kruisingen ◦ Parkeeroverlast ◦ Fietspaden (opknappen en verlichting) • Veldje hoek Moraineweg – Brinkkampen geeft het dorp een rommelig aanzicht; • Speelveldje Brinkkampen ligt er verwaarloosd bij; • De aantrekkelijkheid van Het Hertenkampje zou verhoogd kunnen worden door een andere inrichting, mogelijk op een andere locatie.

Kans	Bedreiging
• Cultuurhistorie en landschappelijke waarden wordt steeds belangrijker als toeristisch product; • De ontwikkeling van recreatie en toerisme wordt vanuit de provincie gestimuleerd. • Herstel cultuurhistorische routestructuren wordt vanuit de recreatieve stimulering en de routegebonden recreatie aangemoedigd.	• Vergrijzing van de bevolking en niet daarbij aansluitende woningbouw; • Aantasting landschap als gevolg van ruimtelijke ontwikkelingen.
<i>Samenvattende tabel sterke en zwakke punten, kansen en bedreigingen van Spier</i>	

4.2 Kwaliteiten van Spier

De kenmerkende kwaliteit van het dorp Spier is het open karakter van het dorp. Het gaat hier zowel om de ruimte tussen de bebouwing als de ruime blik vanuit het dorp. Dit komt sterk tot uitdrukking aan de zuidzijde van het dorp, maar ook aan de noordoostzijde waar een weids uitzicht vanaf de speelweide is. Gekoppeld aan deze openheid is het agrarische karakter dat bij het dorp past.

De historische kwaliteit van Spier vindt men voornamelijk aan de zuidzijde van het dorp; de es en de oude postweg.

4.3 Knelpunten van Spier

Het grootste knelpunt in Spier is de A28. Deze geeft veel geluidsoverlast in het dorp en verstoort de natuurlijke omgeving van het dorp, waarbij in het bijzonder de afscheiding tussen dorp en het Dwingelderveld genoemd kan worden. Een ander groot knelpunt is de beperkte parkeermogelijkheid in de nabijheid van de horecavoorzieningen. De verkeersveiligheid in het dorp staat onder druk door de hoge snelheid bij invalswegen, onoverzichtelijke kruispunten en de parkeeroverlast. Ook de verkeersveiligheid van de fietspaden laat te wensen over door achterstallig onderhoud en het ontbreken van verlichting.

Tevens is er geen collectief ervaren dorpshart in Spier.

5 Ontwikkeling twee scenario's

Vanuit de inventarisatie en de sterke en zwakke punten, kansen en bedreigingen van Spier, zijn de volgende onderdelen geformuleerd die in de visie vorm en inhoud dienen te krijgen:

- een begroeide geluidswal;
- ontwikkeling van een dorpshart, een brink
- ontwikkellocatie voor bouw van starterswoningen
- parkeerfaciliteiten horeca
- verkeersremmende maatregelen
- dorpshuis
- verbinding met Dwingelderveld
- verbeteren structuur en onderhoud fietspaden
- openhouden van het landschap
- locatie voor het dorpshuis
- verplaatsen hertenkampje

5.1 Mogelijke oplossingsrichtingen

Het oplossen van een aantal knelpunten in Spier heeft een grote mate van interactie en samenhang met elkaar. Zo is de locatie van mogelijke uitbreiding in Spier bepalend voor de plaats van het nieuwe hart van het dorp, een brinkruimte anno 2009. Ook kan het oplossen van een knelpunt op de ene plaats voor een verschuiving zorgen van andere activiteiten of een ruimtelijke inrichting op een andere plaats. In dit hoofdstuk zullen we eerst inzicht geven in de benodigde hoeveelheid ruimte die voor de gewenste ontwikkeling nodig zijn. Vervolgens geven we de mogelijke locaties aan, waarbij aangegeven wordt wat de financiële en planologische haalbaarheid per locatie is.

5.2 Programma van eisen:

Voor het oplossen van een aantal problemen in Spier is er ruimte nodig. Zo is er ruimte nodig voor het aanleggen van een geluidswal, maar ook ruimte voor het realiseren van parkeerruimte en woningbouw. Maar hoeveel ruimte? Onderstaand een indicatie van de ruimte die nodig is.

Parkeren

De maximale capaciteit van de twee horecagelegenheden in Spier zijn:

Woudzoom 380 personen

Schortinghuis 400 personen

De gemiddelde bezetting per auto is 2,4. Per parkerende auto dient 25 m² voor een parkeerplaats gereserveerd te worden. Voor parkeren, uitgaande van de maximale capaciteit, dient dan ook rekening te worden gehouden met 325 auto's. Dit betekent een parkeeroppervlakte van maximaal 8.125 m². Omdat hier van de meest extreme situatie is uitgegaan, is in de visie rekening gehouden met 75% van dit oppervlak. Tevens is een deel van dit oppervlak optimaal als parkeerruimte in gericht en een deel van het oppervlak als overloop te gebruiken, waardoor voor de inrichting aan hafverharding (grasstenen) kan worden gedacht.

Geluidswal

Voor de geluidswal is een globale schets gemaakt. Hierbij is de mogelijkheid aangegeven om een deel met geluidsschermen in te richten, zodat bestaande woningen aan de oude postweg, tegen de A28 aan, zouden kunnen blijven staan. De voorkeur is echter om een begroeide geluidswal door te trekken.

Woningbouw

Het dorp geeft aan dat er behoefte is aan woningen voor de eigen inwoners, hierbij zou het accent op starterswoningen dienen te liggen. Uitgaande van 10 – 15 % vergroting van Spier, zijn dit 10 tot 15 woningen voor de komende jaren. Voor een starterswoning kan worden uitgegaan van 300 m² grondoppervlak per woning. Daarnaast zouden ook vrijstaande huizen kunnen worden gebouwd, hiervoor is uitgegaan van 600 m². Uitgaande van een verdeling van de tweederde starterswoningen, een derde vrijstaande woningen betekent dit een netto grondoppervlak van 6.000 m² voor woningen.

Fiets- voetgangersbrug over A28

Om invulling te geven aan het streefbeeld van Spier en een impuls te geven aan de kwalitatieve ontwikkeling van het dorp is het wenselijk de oude route van de Postweg, de verbinding met het Dwingelderveld, te herstellen. Dit door middel van een fiets/ voetgangersbrug over de A28. De onnatuurlijk, harde scheiding van het dorp door de A28 kan hiermee verzacht worden. Tevens ontstaat er een directe recreatieve verbinding voor de vele recreatiebedrijven aan de Wijsterse weg naar het Dwingelderveld, zodat naast inwoners van Spier ook recreanten en toeristen van deze overgang gebruik kunnen maken. Bijkomend voordeel is dat recreanten van het Dwingelderveld hun bezoek gemakkelijk kunnen uitbreiden met een bezoek aan bijvoorbeeld de horeca in Spier.

De overgang zou in combinatie met de geluidswallen aan beide zijden ontwikkeld kunnen worden.

Dorpshuis

Voor het dorpshuis wordt gedacht aan een zalenruimte van 300 m². Hierbij komen nog de ruimtes voor sanitair, keuken, ontvangst, etcetera. In deze visie wordt uitgegaan van 400 m² voor het gebouw, aangevuld met een buitenruimte van 600 m².

Brinkje

Er is behoefte aan een brinkachtige ruimte in aansluiting op de esgrond. Dit kan alleen gerealiseerd worden indien er voldoende parkeergelegenheid is gerealiseerd, zodat deze ruimte niet met 'blik' wordt gevuld. Hierbij kan gedacht worden aan een nieuwe invulling van het huidige brinkje. Extra ruimte kan worden gecreëerd door het verwijderen van de huidige heg en het verleggen van het fietspad.

In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de benodigde ruimte per onderdeel uit het programma van eisen.

	Aantal benodigde m²
Parkeren	6.000 m ² (waarvan 3.000 m ² verhard)
Geluidswal	22.000 m ²
Woningbouw	6.000 m ²
Brug	n.v.t.
Dorpshuis	1000 m ²
Brinkhofje	200 m ²

5.3 Twee locaties voor kleinschalige uitbreiding

Er zijn twee mogelijke locaties voor kleinschalige uitbreiding van Spier naar voren gekomen:

- aan de noordoost kant van Spier;
- aan de zuidwestkant van Spier.

Noordoost kant van Spier

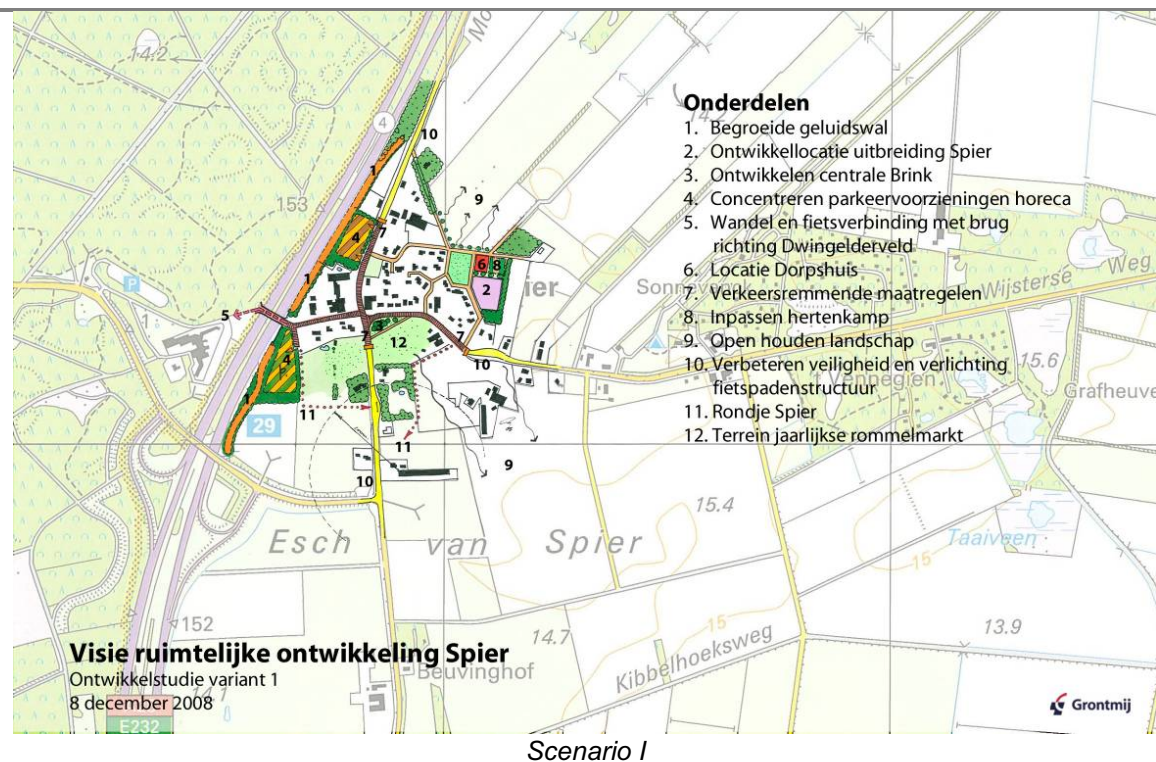
Deze locatie bestaat uit een aantal rechthoekige percelen, die nu in gebruik zijn als grasland. Aan de noordkant wordt deze locatie omzoomd door een zandpad met daarlangs karakteristieke, monumentale bomen. Aan de westkant sluit deze locatie aan op het grote speelveld. Het uitzicht vanaf deze percelen naar het noorden toe is landelijk en open.

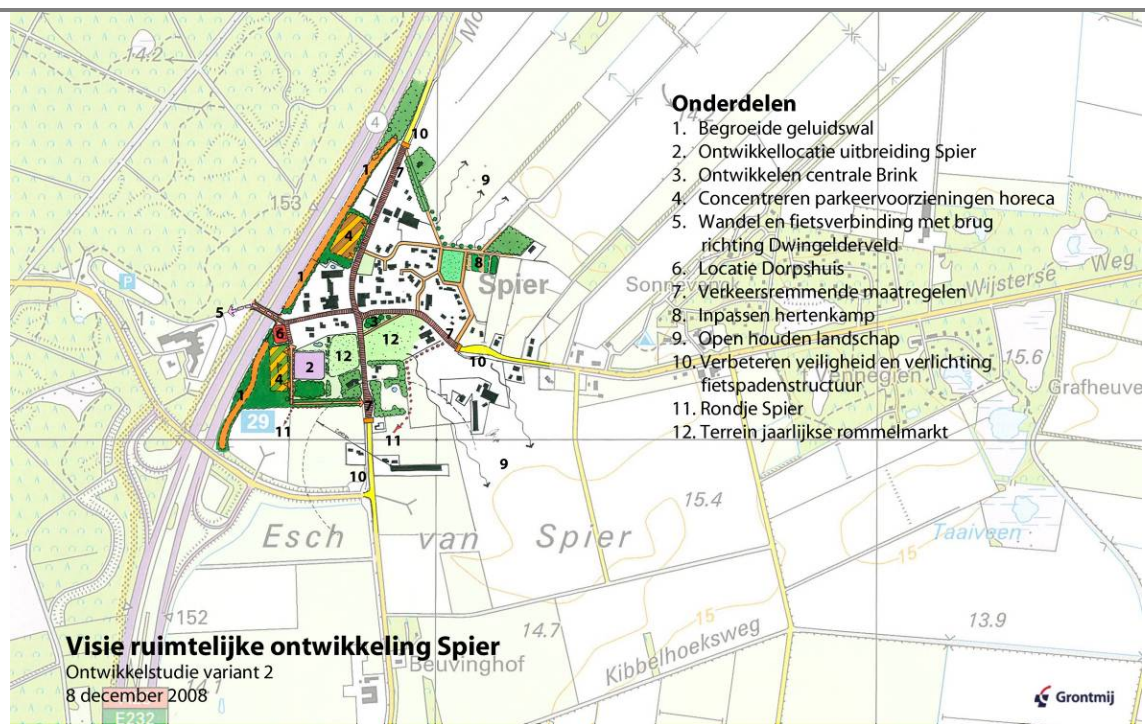
Zuidwestkant van Spier

De locatie aan de zuidwestkant van Spier bestaat uit een aantal percelen grasland. Aan de westkant van deze locatie ligt de A28, aan de zuidkant de Wijsterse weg. Aan de oostkant van de locatie ligt De Steegde, waaraan een paar boerderijtjes liggen.

5.4 Scenario's

- Op basis van de twee mogelijke woningbouwlocaties is een tweetal scenario's ontwikkeld, deze worden onderstaand in beeld gebracht.

Scenario II

In de volgende paragrafen word per locatie aangegeven met welke planologische, milieu- en verkeersaspecten en welke omgevingswaarden een rol spelen in de afweging van geschiktheid en haalbaarheid van beide locaties.

5.4.1 Planologische aspecten

In POPII valt locatie I binnen de rode contour, locatie II daarbuiten. De rode contourlijnen in het POP geven aan welke gebieden van bebouwing gevrijwaard dienen te blijven. Veelal gaat het daarbij om gebieden met hoge waarden vanuit het oogpunt van natuur, landschap, cultuurhistorie en waterwingebieden. Uitbreiding buiten de rode contourlijn wordt alleen toegestaan in geval van een stedenbouwkundige afronding van de kern of indien er andere, goed onderbouwde, zwaarwegende argumenten zijn.

Locatie II valt binnen zone II van de POP zonering; grondgebonden landbouw met mogelijkheden voor recreatie binnen de landschappelijke en cultuurhistorische hoofdstructuur. Binnen deze zone staat uitoefening van grondgebonden landbouw op bedrijfseconomische grondslag voorop. Recreatief medegebruik en de ontwikkeling van toeristisch/recreatieve bedrijven wordt bevorderd. Daarbij mag de landbouwkundige hoofdfunctie niet wezenlijk worden aangetast en wordt gestreefd naar het in stand houden van de waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie.

5.4.2 Milieuaspecten

Milieuzonering

Bij ruimtelijke planvorming voor Spier, en dan met name de zoeklocatie voor woningbouw en de vestiging van een dorps huis is het belangrijk om te weten hoe deze ten opzichte van bestaande bedrijven en woningen kunnen worden gesitueerd. Het gaat hierbij om welke afstand aanvaardbaar is tussen nieuwe woningen en bestaande bedrijven en of een dorps huis zich op een bepaalde locatie mag vestigen ofwel de milieuzonering. Bij deze beoordeling is uitgegaan van richtafstanden die behoren bij de omgevingstypen 'rustige woonwijk' en 'rustig buitengebied', waarbij de aspecten bodem, geluid en stank zijn meegenomen.

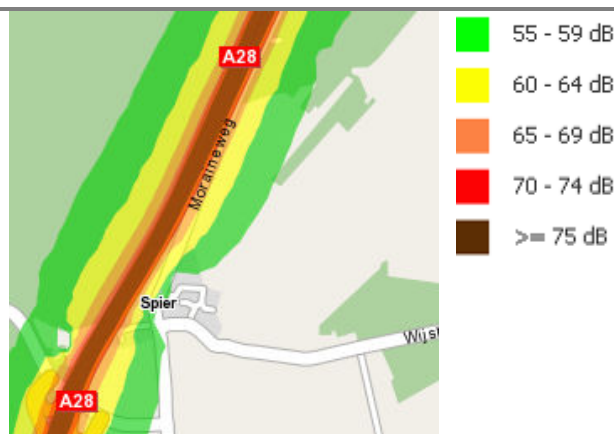
Ten aanzien van locatie I dient rekening te worden gehouden met een legkippenbedrijf, de richtafstand is, op basis van het milieuaspect geur, 200 meter. De afstand tot de horecabedrijven dient, op basis van de richtafstand, minimaal 10 meter te zijn.

Geluidcontouren³

Een globale indicatie van de geluidscontouren van de A28 bij Spier staan in onderstaande tabel aangegeven.

Globale geluidcontouren A28 Spier (m t.o.v. wegas)			Lden			
	Wegdektype	Intensiteit	48 db	53 db	58 db	63 db
2006	C0 - dab	47.000	780	406	200	100
2008	C1 – zoab	50.000	457	229	114	58
2020	C1 - zoab	62.500	528	262	131	66

De voorkeurswaarde voor de geluidscontour met betrekking tot woningbouw is 48 db (dit staat gelijk aan het eerder gebruikte 50 dba). De afstand tot de A28 die aangehouden dient te worden voor woningbouw is zonder geluidswerende maatregelen in 2008, 457 meter. De verwachting voor 2020, met het huidige wegdektype C1 zoab, is een intensiteit van 62.500 voertuigen per etmaal. De afstand is in dat geval voor woningbouw 528 meter. Op onderstaande kaart is te zien dat locatie I zonder geluidswerende maatregelen niet in aanmerking komt voor woningbouw. Geluidswerende maatregelen zijn hier voorwaarde voor verdere ontwikkeling. En afhankelijk van de reducerende werking van de eventuele maatregelen is op een bepaald gedeelte woningbouw mogelijk.

Geluidscontouren Spier november 2008⁴

Fijnstof

In het provinciaal programma luchtkwaliteit van Drenthe is aangegeven dat er geen overschrijdingen ten aanzien van de luchtkwaliteit in Drenthe zijn, dus ook niet voor wat betreft fijnstof.

5.4.3 Verkeersaspecten

Om invulling te geven aan het dorp Spier zal een duidelijke accentuering de ingangen van het dorp kunnen markeren. Ook het wegprofiel in het dorp dient op een dusdanige wijze te worden aangepast dat automobilisten het gevoel hebben in een dorp te zijn en hun snelheid hierop aan te passen. Oplossingen zitten niet in drempels en andere snelheidsremmende maatregelen, maar in een ander wegprofiel. Een ander wegprofiel dat zorgt dat automobilisten hun snelheid aan gaan passen. Hiervoor is niet meer ruimte nodig, wel een andere inrichting.

³ Bron: Lden RMW 2002 – CROW 200

⁴ Bron: Rijkswaterstaat

5.4.4 Omgevingswaarden

Het grootste deel van locatie II is aangemerkt als aardkundig waardevol, heb betreft hier es-gronden. Voor locatie I zijn geen waardevolle gebiedskenmerken aangegeven vanuit beleid. De bevolking van Spier geeft aan dat voornamelijk het landelijke karakter en het uitzicht vanaf deze locatie behouden dient te blijven. Tevens is het zandpad met de oude beplanting karakteristiek en waardevol.

5.5 Het voorkeursscenario

De werkgroepen hebben zich unaniem uitgesproken voor scenario II. Het scenario waarbij de woningbouwlocatie aan de zuidwestkant van Spier is gelokaliseerd.

Hierbij zijn door de werkgroepleden de volgende punten aangegeven die bij de verdere ontwikkeling zijn meegenomen:

- Het huidige brinkje is qua oppervlakte groot genoeg, maar dient een andere invulling en inrichting te krijgen. De glasbakken, humanitasbak etc. dienen een andere plaats te krijgen. De brede heg zou verwijderd kunnen worden en het fietspad verplaatst, zodat er ruimte wordt gecreëerd voor een andere invulling. Deze dient voornamelijk 'groen' te zijn. Tevens dient dit brinkje vrij te blijven van geparkeerde auto's, bijvoorbeeld door het plaatsen van paaltjes.
Er wordt aan de brink van Spier de volgende definitie gegeven: 'praathoeke'.
- Bij de woningbouwlocatie dient de nadruk te liggen op starterswoningen, maar ook dienen er vrijstaande huizen gebouwd te kunnen worden.
- De geluidswal dient in het noorden door te lopen tot aan het bosje (daar waar de strook tussen de A28 en de parallelweg smal wordt), in het zuiden dient de geluidswal met het talud mee te lopen in een boog tot aan de carpoolplaats.
- In de geluidswal geen geluidsschermen opnemen.
- Het veldje van Paas dient ook een invulling te krijgen in de visie.
- Het terrein van de jaarlijkse rommelmarkt dient uit de visie te worden gehaald. Dit is een jaarlijks evenement, waar geen ruimte voor kan worden geclaimd. Dit dient in onderling overleg tussen dorpsbelang en de eigenaar te geschieden.
- De plek aan de snelweg voor het dorpshuis is op zich een goede locatie, maar het dorpshuis zou ook een plaats kunnen krijgen in het 'nieuwe hart' van Spier, een centrale plek.
- Oppervlakte voor de woningbouw dient aangepast te worden, zodat er ook ruimte is voor vrijstaande huizen. Wel blijft de nadruk op starterswoningen liggen en woningen voor 'eigen' gebruik.
- Ook dient er goed naar de benodigde m2 voor de geluidswal te worden gekeken. Hierbij uitgaande van een wal van 6 meter hoog.
- In de visie dient ook aandacht te zijn voor het kruispunt in Spier.
- De voetgangersbrug dient geïntegreerd te worden in de geluidswal. Het gaat hierbij met name om dat de opgangen van de brug in de wal verwerkt zijn.
- De meest noordelijk gelegen parkeerplaats dient zo optimaal mogelijk te worden benut. De meest zuidelijk gelegen parkeerplaats dient als overloop-parkeergebied te worden ingericht.
- De bermen in Spier dienen autoluw te worden gemaakt, eventueel met een parkeerverbod.

De locatie van het hertenkampje is goed. Of de invulling van het kampje weer met herten dient te geschieden is aan de vereniging van het kampje.

6 Visie ruimtelijke ontwikkeling Spier

Het doel van deze visie is het vertalen van de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van Spier in een heldere visie. Dit moet uiteindelijk leiden tot het ontwikkelen van dragende randvoorwaarden voor een leefbare en duurzame toekomst van Spier. Tevens geeft deze visie richting aan een aantal concrete projecten die in de komende jaren ten uitvoer dienen te worden gebracht.

Richtinggevend hierbij zijn de wensen die leven bij de dorpsbewoners, gecombineerd met hoe de kernkwaliteiten van Spier en de zich voordoende kansen optimaal benut kunnen worden.

6.1 Streefbeeld

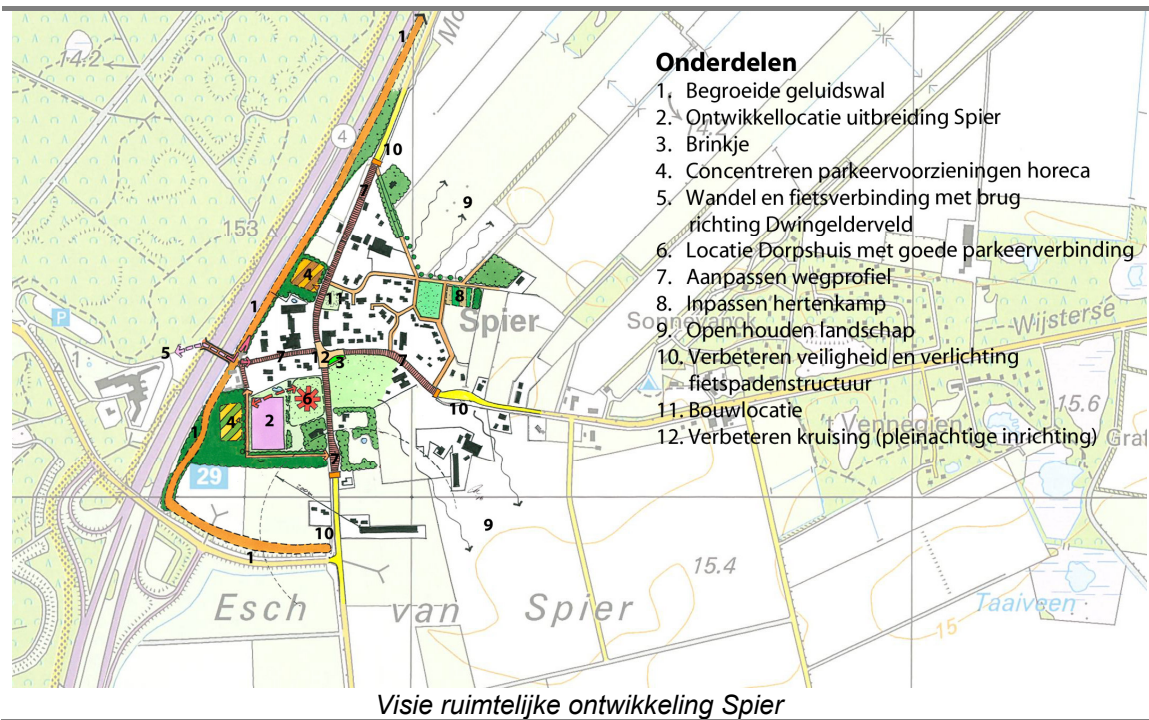
Ontwikkeling en versterking van het typisch Drentse dorp Spier, waarbij wordt ingezet op een dorp met een hart. Een figuurlijk hart, maar ook een letterlijk hart, een kern. Hierbij moet in het bijzonder rekening gehouden worden met de ontstaansgeschiedenis van het gebied, de landschappelijke en de cultuurhistorische waarden.

Bij de ruimtelijke ontwikkeling van Spier dienen de karakteristieke elementen van Spier behouden en versterkt te worden. Tevens dienen de knelpunten zoveel mogelijk opgelost te worden, waarbij rekening gehouden wordt met het open, omliggende platteland en de cultuurhistorische en landschappelijke waarden.

6.2 Visie

Op onderstaande kaart is de visie voor de ruimtelijke ontwikkeling van Spier weergegeven. Leidend in het ontwerp is de wens naar 'een dorp met een hart'. De keuze voor de woningbouwlocatie is hier belangrijk in geweest. Door de keuze van de ontwikkellocatie aan de zuidwestkant van Spier wordt het dorp gecentreerd rondom de kruising De Steegde – De Brinkkampen – De Oude Postweg. De kruising die als hart van het dorp wordt ervaren. Deze kruising, in combinatie met het brinkje, dient dan ook verder ontwikkeld te worden, zodat deze ook weer gaat fungeren als 'levend hart' van het dorp.

In de volgende paragrafen worden de onderdelen van de visie nader aangegeven en omschreven.

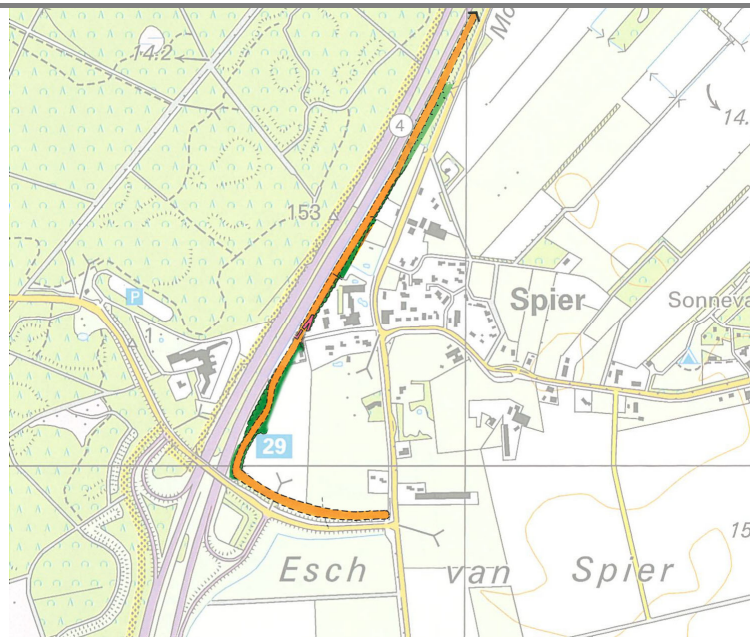

6.3 Visie-onderdelen

6.3.1 Geluidswal

De geluidswal dient een wal van aarde te zijn die begroeid is. De wal heeft bij voorkeur een hoogte van 6 meter. Deze hoogte is gerelateerd aan de hoogte van de toekomstige geluidswal aan de andere zijde van de A28. Een onderbreking door middel van geluidsschermen wordt door de bewoners als ongewenst aangegeven.

De geluidswal dient in het noorden zo ver mogelijk door te lopen en dient aan de zuidzijde bij het viaduct langs te lopen. Dit om te zorgen dat het geluid van verkeer (voornamelijk de VAM-vrachtwagens) op het viaduct wordt tegengehouden.

Geluidswal

6.3.2 Parkeervoorzieningen

Voor de vele auto's die in het dorp worden geparkeerd bij een bezoek aan de plaatselijke horeca is voor twee parkeerlocaties gekozen. De eerste locatie is een parkeerruimte op de plaats van het hertenkampje. De parkeerplaats zal een groene uitstraling krijgen door aan te planten hagen en bomen. Een tweede parkeervoorziening is gesitueerd aan de zuidwestkant van Spier tegen de aan te leggen geluidswal aan. Deze parkeervoorziening dient als 'overloop' en kan derhalve worden ingericht met een hafverharding (bijvoorbeeld grasstenen).

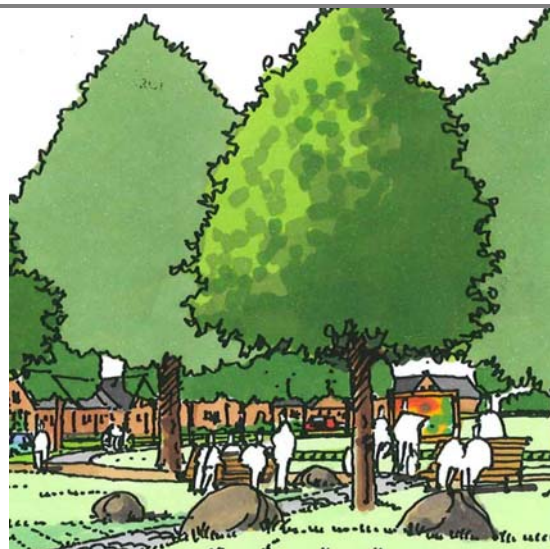
Door een goede routing en bewegwijzering dienen de auto's in Spier verwezen te worden naar deze parkeergelegenheden, zodat de overlast van parkerende auto's langs wegen en in groen verleden tijd is.

Parkeervoorzieningen – nummers 4

6.3.3 Brinkje

Het huidige brinkje kan door een andere inrichting een heel ander beeld en uitstraling krijgen en weer gaan fungeren als een hart van het dorp. Een ontmoetingsplaats. De sloot en de brede heg worden aan de huidige brinkruimte toegevoegd. Het fietspad dient verlegd te worden en de voor de afvalcontainers dient een gepaste plek gevonden te worden. Door het plaatsen van zwerfkeien en bijvoorbeeld het aanleggen van een talud langs de randen kan de brinkruimte gevrijwaard blijven van geparkeerde auto's.

Brinkje

6.3.4 Verbinding met Dwingelderveld

Door middel van een fiets- voetgangersbrug over de A28 kan de voormalige route van de Oude Postweg weer worden hersteld. Op deze wijze krijgt het recreatieve achterland van Spier (campings en huisjes van onder andere Sonnevanck en 't Vennegien) ook een recreatieve verbinding met het Dwingelderveld.

Fiets- voetgangersbrug over de A28

6.3.5 Dorpshart en kern

De kruising van de De Steegde, de Brinkkampen en de Oude Postweg wordt als hart van Spier gezien. Door een andere inrichting van deze kruising kan deze een dorps karakter krijgen en de uitstraling van een hart. De inrichting van deze kruising dient ontwikkeld te worden in combinatie met het brinkje en met verkeersremmende maatregelen van de doorgaande wegen in het dorp.

Hart van het dorp

6.3.6 Aanpassen wegprofiel

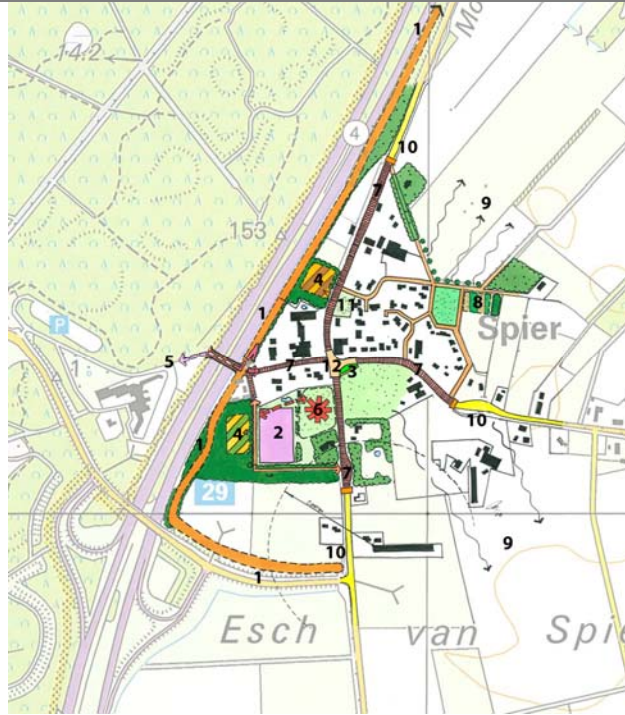
Het verkeer op de doorgaande wegen in Spier moet bewust gemaakt worden van het feit dat men een dorp binnenrijdt. De entreepunten van het dorp dienen gemarkeerd te worden. Door een andere weginrichting wordt duidelijk dat men een dorp binnenkomt en zal de snelheid worden aangepast aan het dorps karakter.

Dorps wegprofiel – nummers 7

6.3.7 Verbeteren fietspaden

De fietspaden langs de doorgaande routes naar Beilen en Wijster, buiten het dorp, zijn in een slechte staat van onderhoud. De paden dienen een onderhoudsbeurt te krijgen, waarbij het wegdek wordt geëgaliseerd. Tevens dient er verlichting te worden aangelegd, zodat de schoolgaande jeugd op een veilige manier naar school kan fietsen.

Verbeteren fietspaden langs de doorgaande route buiten het dorp – nummers 10

6.3.8 Woningbouwlocatie

De woningbouwlocatie is gelegen aan de zuidwestkant van Spier. Door de inwoners van Spier is aangegeven dat er vooral behoefte is aan starterswoningen. Bij een vervolg zal nader onderzoek uit moeten wijzen wat de daadwerkelijke woningbehoefte is.

De woningbouwlocatie wordt ontsloten door een nieuw aan te leggen weg vanaf De Steegde. Deze weg dient ook als toegangsweg voor het tweede parkeerterrein (het 'overloop' terrein). De nieuw aan te leggen weg sluit aan op de Oude Postweg, maar hoeft niet een doorgaande route te worden. Er zou ook gekozen kunnen worden voor een doorgaande route voor fietsers en voetgangers, maar voor een afsluiting voor auto's.

Woningbouwlocatie – nummer 2

6.3.9 Locatie dorps huis

De locatie van het dorps huis hangt samen met de ontwikkeling van een dorps hart. Een dorps huis hoort in het hart thuis! De locatie van het dorps huis is dan ook gekoppeld aan de woningbouwlocatie. Een aantal activiteiten van het dorp worden op de Es van Spier georganiseerd, zoals de rommelmarkt en de kersstal. De locatie van het dorps huis is zo gekozen dat bij activiteiten op de Es het dorps huis hierbij betrokken kan worden.

Locatie dorps huis – nummer 6

6.3.10 Hertenkampje

Op de huidige locatie van het hertenkampje is in deze visie de parkeervoorziening gelegen. Het hertenkampje krijgt in deze visie een plaats naast het grote speelveld. De invulling van het hertenkampje kan een andere zijn dan de huidige: bijvoorbeeld een ander soort dieren en een lager hek, waardoor de dieren voor kinderen toegankelijker worden.

Locatie hertenkampje – nummer 8

7 Actieprogramma

7.1 Verschillende projecten

In onderstaande tabel wordt een eerste aanzet gegeven voor het actieprogramma voor Spier. De verschillende projecten die voortkomen uit de visie hebben een prioriteit gekregen. Daarnaast is aangegeven of projecten op korte termijn (1 jaar), middellange termijn (5 jaar) of lange termijn (10 jaar) gerealiseerd dienen te worden.

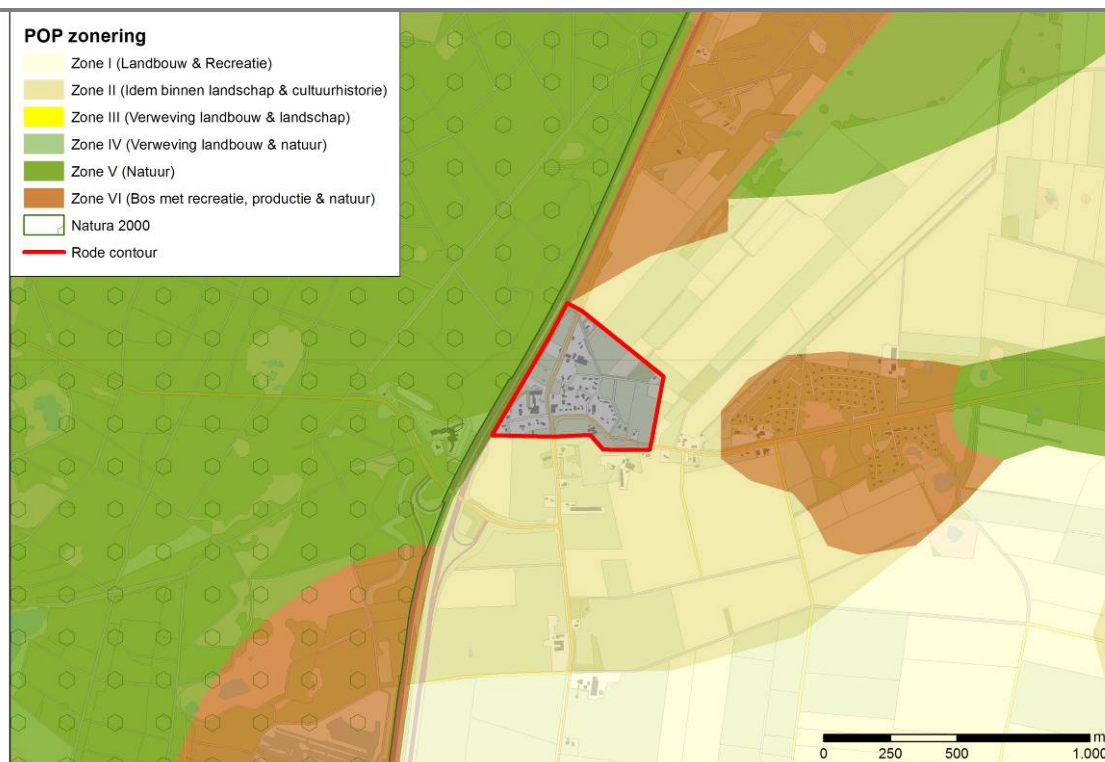
Prioriteit	Project	Trekker	Overige betrokken partijen	Planning
1	Begroeide geluidswal	Gemeente	Rijkswaterstaat	Korte termijn
2	Aanpak huidige brinkje	Dorpsbelangen Spier	Gemeente	Korte termijn
3	Ontwikkeling dorps-hart/kern	Dorpsbelangen Spier	Gemeente	Korte termijn
4	Dorpshuis	Stichting Dorpshuis	Gemeente Dorpsbelangen	Middellange termijn
5	Parkeerfaciliteiten horeca	Gemeente	Horecaondernemers Dorpsbelangen	Middellange termijn
6	Aanpassen wegprofiel	Gemeente	Dorpsbelangen	Middellange termijn
7	Verbeteren structuur en onderhoud fietspaden	Gemeente	Dorpsbelangen	Korte termijn
8	Verbinding met Dwingelderveld	Gemeente	Dorpsbelangen Rijkswaterstaat Gemeente Midden-Drenthe Staatsbosbeheer	Middellange termijn
9	Hertenkampje	Stichting het hertenkampje	Dorpsbelangen Gemeente	Middellange termijn
10	Ontwikkellocatie voor huizen	Gemeente	Ontwikkelaar Dorpsbelangen	Middellange termijn

Bijlagen

1 Beleid

1.1 Provinciaal Ontwikkelingsplan

In het Provinciaal Ontwikkelingsplan (POPII) is op Provinciaal niveau een sturend instrument. In het POPII zijn alle vormen van planning opgenomen die gericht zijn op beïnvloeding van de fysieke leefomgeving. Het POPII bevat de integrale functietoekenning van de verschillende gebieden en geeft deze weer op plankaarten en ontwikkelingskaarten die een beleidsmatige betekenis hebben. Op onderstaande kaart is de functietoekenning voor Spier en omgeving weergegeven.

POPII zonering Spier en omgeving

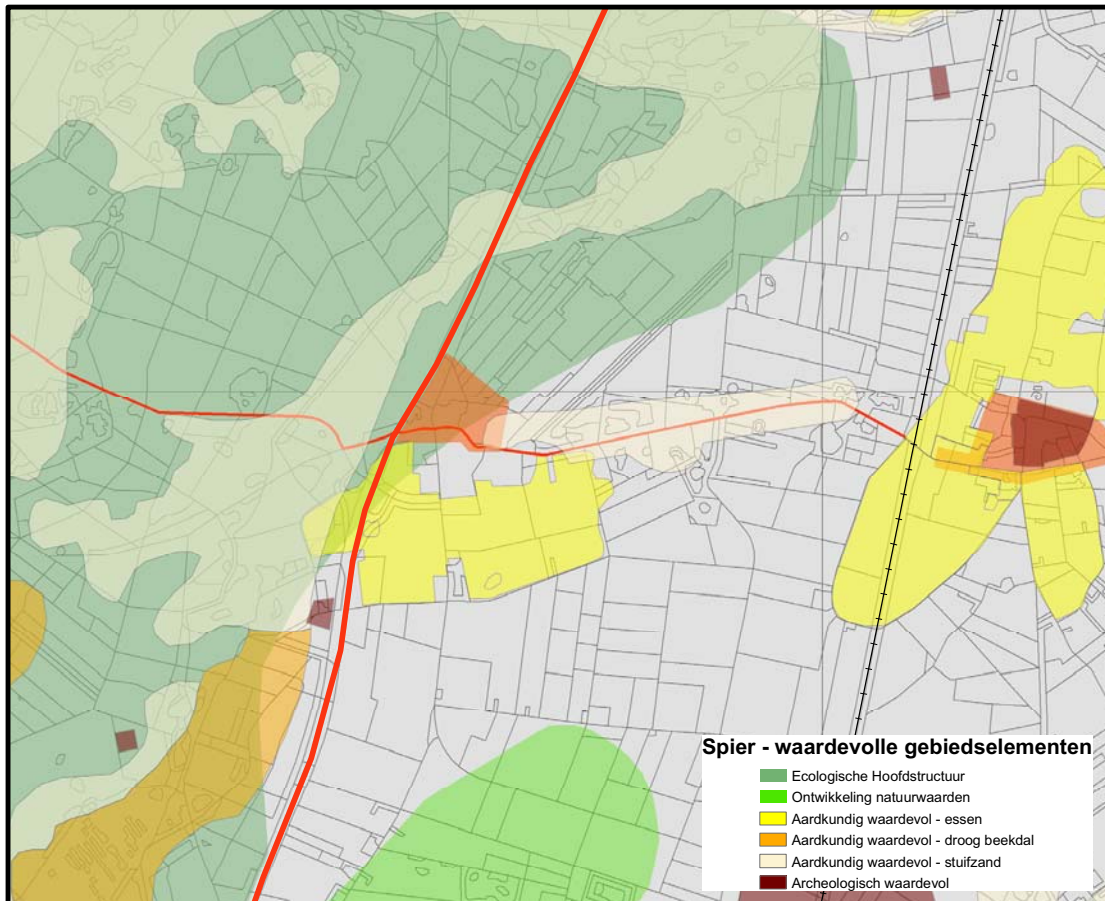
Fysieke infrastructuur

De huidige infrastructuur is de basis voor de komende decennia. De consequentie is dat uitbreiding van hoog dynamische functies, die de infrastructuur sterk belasten, bij de aanwezige infrastructuur plaatsvindt. Inspanningen ten aanzien van de infrastructuur zullen vooral gericht zijn op het vergroten van de bereikbaarheid en de veiligheid. Het optimaliseren van de huidige situatie en waar mogelijk het verbeteren van de inpassing in de fysieke omgeving.

Waardevolle gebiedselementen

In de gehele provincie zijn de recreatie, de natuur, de watersystemen, het landschap en de cultuurhistorische, archeologische en geomorfologische waarden van belang. Deze zullen ruimte en bescherming krijgen mits dit de hoofdfunctie van die gebieden niet wezenlijk aantast. De ecologische hoofdstructuur (EHS), de cultuurhistorische hoofdstructuur (CHHS) en een duurzame landbouw zijn de basis voor een beleid gericht op instandhouding en ontwikkeling vna deze Drentse waarden in het landelijke gebied.

Op onderstaande kaart worden de waardevolle gebiedselementen van Spier, zoals in het POPII opgenomen, weergegeven.

Waardevolle gebiedselementen Spier en omgeving

1.2 Nota vervoer gevaarlijke stoffen¹

Het feit dat Spier direct gelegen is aan de A28 brengt een aantal risico's met zich mee. Naast het direct merkbare geluid is er ook het minder direct merkbaar, in de vorm van fijn stof. De gevolgen van hoge concentraties fijn stof langs drukbereden infrastructuur worden steeds meer onderkend. Daarnaast is er direct langs rijkswegen ook altijd een aanzienlijk risico met het oog op ongevallen en transport van gevaarlijke stoffen (externe veiligheid). Met name ongevallen waarbij een voertuig met gevaarlijke stoffen betrokken is zouden grote gevolgen kunnen hebben voor de direct omwonenden. Volgens de Nota Vervoer gevaarlijke stoffen dient een vaste veiligheidszone rond het Basisnet Weg en Spoor te worden aangehouden van 30 meter.

Vanwege de aanzienlijke risico's en hinder is wenselijk dat voor bovenstaande problemen een oplossing gezocht wordt ter verbetering van de leefbaarheid. Een veel gebruikte oplossing voor het verminderen van geluidhinder is het aanleggen van een fysieke barrière bijvoorbeeld in de vorm van een aarden wal of glazen afscherming. Daarnaast zal een dergelijke voorziening een positieve invloed kunnen hebben op de veiligheid van de direct omwonenden en – afhankelijk van de vorm – mogelijk ook op de luchtkwaliteit ter plaatse van de woningen. Een dergelijke oplossing kan eventueel gerealiseerd worden in combinatie met het amoveren van de meest hinder- en risicogevoelige woningen.

¹ Ministerie van Verkeer en Waterstaat

1.3 Gemeentelijk Landschapsbeleid

Het landschap van Midden-Drenthe heeft alles wat Drenthe bijzonder maakt. De uitgestrekte weidsheid rond de veendorpen, de beslotenheid en rust van de beekdalen en de verrassing van de overgang tussen open essen en gemoedelijke dorpen. Het behouden en versterken van deze afwisseling staat centraal in het gemeentelijke landschapsbeleid.

1.4 Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP)

Het GVVP2000 stak in op de landelijke tendens van terugdringing van de automobiliteit. Dit principe is in het geactualiseerde GVVP losgelaten. De tendens “mobiliteit mag weer” wordt landelijk en provinciaal steeds meer zichtbaar. Daarom is als motto voor het geactualiseerde verkeer- en vervoersbeleid voor de gemeente Midden-Drenthe gekozen: “Terug naar de realiteit”: mobiliteit mag weer! Dit is dus een accentverschuiving ten aanzien van het GVVP2000.

Door de accentverschuiving “mobiliteit mag weer” vragen de volgende punten in het geactualiseerde GVVP aandacht:

- 30 en 60 km/u-gebieden;
- verkeersintensiteiten;
- gedragsbeïnvloeding;
- belijningen en markeringen;
- juridische aansprakelijkheid.

Visie voor komende jaren

Met het geactualiseerde GVVP legt het college een visie neer voor de komende jaren. Daarbij gaat het om bereikbaarheid, veiligheid en leefbaarheid. De invulling van deze visie wil het college in samenhang met andere beleidsterreinen breder verkennen. Dit moet er toe leiden dat er meer concreet benoemd gaat worden wat wel en niet gedaan kan worden in komende jaren.

1.5 Voorontwerp bestemmingsplan buitengebied

In het bestemmingsplan zijn gebieden met de hoofdfunctie landbouw aangewezen als landbouwontwikkelingsgebied. Het zijn vaak grootschalige en open gebieden die door herindeling zoals ruilverkaveling hun oorspronkelijke karakter verloren hebben. Gebieden waar sprake is van een menging van functies (wonen, recreatie, landbouw en overige bedrijvigheid) zijn aangewezen als verwevingsgebieden. Het zijn vaak half-open tot besloten landschappen veelal gelegen rond de kernen en in de landschappelijk of natuurlijk waardevolle beekdalen. Gebieden waar de functie natuur de hoofdrol speelt zijn aangewezen als bos- en natuurgebied. De agrarische bedrijven in de landbouwontwikkelingsgebieden hebben een bouwblok van 1,5 hectare. Voor de voormalige boerderijen, burgerwoningen en recreatiewoningen is meer uitbreidingsruimte aanwezig. Verder is in het bestemmingsplan Buitengebied de Ruimte-voor-ruimte Regeling verwerkt.

De Natura 2000-gebieden hebben een bestemming ‘Bos- en natuurgebied’. De zone van hydrologische beïnvloeding wordt aangehouden als bufferzone. Dit betekent dat voor ingrepen in de waterhuishouding een aanlegvergunning aangevraagd moet worden en dat nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen zoals een nieuw agrarisch bouwperceel of de realisatie van een nieuw landgoed niet mogelijk zijn. Voor de bestaande functies die grenzen aan de Natura-2000 gebieden geldt dat zij een bestemming én ontwikkelingsmogelijkheden krijgen toegekend die op basis van het bestemmingsplan voor de betreffende functies gelden.

In het bestemmingsplan zijn tevens gebieden aangegeven met een hoge archeologische verwachtingswaarde. Voor het normale agrarische gebruik gelden geen beperkingen. Bij een bodemkundige ingreep dieper dan 35 cm geldt dat een aanlegvergunning aangevraagd moet worden om te kunnen toetsen of archeologische restanten in de bodem aanwezig zijn.

1.6 Monitor Woonplan 2006 – 2007

Op 24 november 2005 heeft de gemeenteraad het Woonplan 2005+ 'Meer keuze in het wonen' vastgesteld. In het Woonplan verwoordt de gemeente Midden-Drenthe haar visie op het wonen voor de periode 2005-2014. Het plan is destijds in samenwerking met corporaties Woonservice en Woningbouwvereniging Smilde opgesteld. Het Woonplan is een beleidsnota en daarmee richtinggevend voor de toekomst. Door te monitoren wordt het Woonplan geactualiseerd en vindt zonodig bijstelling plaats van de ingezette koers.

De voor Spier relevante zaken uit het Monitor Woonplan 2006 – 2007 staan hieronder vermeld.

Spier	01-01-2000	01-01-2003	01-01-2005	01-01-2006	01-01-07
Aantal inwoners	305	356	367	362	359
Aantal woningen	97	98	97	97	97

Aantal inwoners en woningen in Spier 2000 - 2007

Het inwonersaantal van Spier schommelt vanaf 2003 rond de 360 inwoners en het aantal woningen in het dorp ligt al jaren op 97.

In de gemeente Midden-Drenthe vestigen zich meer mensen, dan er vertrekken (positief migratiesaldo). De gemeente Midden-Drenthe is dus een aantrekkelijke vestigingsgemeente geworden, maar het positieve migratiesaldo is deels te verklaren door de nieuwbouwwijken Hooimaveld in Westerbork en Nagtegaal in Beilen.

Er zijn verschillende prognoses voor de bevolkingsontwikkeling, waarin aangegeven staat dat de gemeente Midden-Drenthe op middellange termijn niet kan ontkomen aan een (beperkt) krimpende bevolking. Echter, omdat in de meeste prognoses pas na 2020 over een mogelijke bevolkingsdaling voor Midden-Drenthe gesproken wordt hoeft de berekende woningbehoefte uit het Woonplan nog niet direct naar beneden worden bijgesteld.

In het Woonplan zijn een aantal belangrijke doelgroepen binnen het gemeentelijke woonbeleid aangegeven, te weten: mensen met lage inkomens, starters en jonge huishoudens, statushouders en zorgvragers zoals ouderen en gehandicapten.

Bij de samenstelling van het bouwprogramma is het dus van belang hier rekening mee te houden.

Woonopgave

Voor de langere termijn een op doorstroming gericht bouwprogramma realiseren.

In tegenstelling tot de grotere kernen, waar aardig wat plannen op stapel staan, blijven de kleine kernen achter, zo ook in Spier: er is in jaren niet meer gebouwd en er is dringend behoefte aan nieuwe bouwmogelijkheden, zo ook in Spier.

Doelgroepen

In de kleine kernen is behoefte aan geschikte woningen voor senioren. Vaak is het lastig om in kleine kernen complexen te realiseren. Wel kan er onderzocht worden of woningen misschien kunnen worden aangepast. Ook voor de kleine kernen zal bij nieuwe uitbreidingslocaties nadrukkelijk rekening gehouden moeten worden met de realisatie van starterswoningen.

Willen we de kernen leefbaar houden en inspelen op de berekende woningbehoefte voor de kleine kernen, dan is het belangrijk om zo snel mogelijk met de planvorming te beginnen. Belangrijk daarbij is om goed te onderzoeken wat precies de woonwensen van het dorp zijn. In plaats van het 'traditiegetrouw kavels uitgeven' wordt met het dorp overlegt over de woningbouwplannen in het dorp.

1.7 Visie document Recreatie & Toerisme Gemeente Midden-Drenthe

In het provinciaal beleid wordt een groei van het aantal toeristen nagestreefd. Een belangrijk speerpunt in het beleid van de gemeente is het stimuleren en faciliteren van het ondernemerschap en het ontwikkelingsperspectief. De gemeente gaat zelf geen voorzieningen exploiteren in de toeristische sector. Prioriteit bij de gemeente heeft het voorwaardenscheppend beleid.

In de nota van uitgangspunten voor een nieuw bestemmingsplan Buitengebied is aangegeven dat er rekening dient te worden gehouden met de actuele beleidscriteria voor recreatie en toerisme in Midden-Drenthe.

De ambitie van de gemeente is het bieden van ruimte voor groei in de toeristisch en recreatieve sector, maar niet tegen elke prijs. Het karakter van een plattelandsgemeente moet behouden blijven en de ontwikkelingen moeten passen binnen het ruimtelijke beleid.

Ten aanzien van de route gebonden recreatie is in het visie document aangegeven dat in dorpen steeds meer vraag is naar dorpsommetjes die ook voor de toerist en recreant van belang zijn. Vanuit recreatief/toeristisch oogpunt zal de ontwikkeling van routes en vooral van de onderlinge samenhang daartussen een steeds belangrijker rol gaan spelen. Uitbreiding van de eroustructuur draagt bij aan het verhogen van de toeristische aantrekkelijkheid van Midden-Drenthe.

1.8 Ouderen onder dak in kleine kernen

In 2006 is het onderzoek 'Ouderen onder dak in kleine kernen' uitgevoerd. In opdracht van het Dorpenoverleg Midden-Drenthe is in de kleine kernen van de gemeente Midden-Drenthe het project 'Ouderen onder dak in kleine dorpen' uitgevoerd. Dit onderzoek had als doel inzicht te verkrijgen in de behoeften van ouderen in kleine dorpen aan wonen, zorg- en welzijnsvoorzieningen en participatie, alsmede naar de (on-)mogelijkheden om daarin te voorzien.

Naar aanleiding van de conclusies en aanbevelingen uit het onderzoek 'Ouderen onder dak' hebben de bij het onderzoek betrokken partijen, te weten Stichting Welzijn Midden-Drenthe, Stichting Welzijn Ouderen Midden-Drenthe, Woonservice, Dorpenoverleg Midden-Drenthe en de gemeente zich uitgesproken om zich, waar mogelijk, gezamenlijk in te zetten om de woon- en leefsituatie van ouderen in de kleine dorpen en buurtschappen in Midden-Drenthe te verbeteren. Op 31 oktober 2006 hebben de partijen daarom een intentieverklaring ondertekend. Sindsdien is er in Wijster een succesvol initiatief opgestart: een consultatiebureau voor ouderen. In Spier zijn nog geen initiatieven uitgewerkt.

1.9 Essen in Perspectief

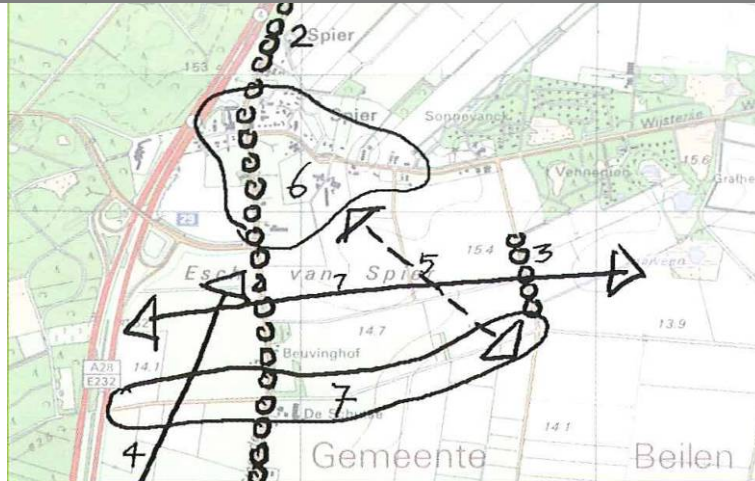
In 2000 is het project 'Essen in Perspectief' afgerond. Een interactieve planningsbenadering in de dorpen Spier, Wijster en Drijber. In dit project draait het om de vraag: 'Wat is de kwaliteit van de leefomgeving?' Om antwoord te geven op deze vraag is met vertegenwoordigers van Dorpsbelangen Spier, vertegenwoordigers van de Boermarkte en werkgroepleden van Dorpen in 't Groen gekeken hoe toekomstige ontwikkelingen een plaats zouden kunnen krijgen in de omgeving. Onder leiding van een aantal experts zijn een aantal thema's uitgewerkt in ontwerpen.

In dit project staat de visievorming, het zoeken van oplossingen voor een verantwoorde landschappelijke inpassing van nieuwe ontwikkelingen centraal. Het verkennen van de mogelijkheden om de plannen te realiseren blijft hierbij buiten beschouwing. Er zijn vier thema's uitgewerkt die hieronder worden beschreven.

Thema 1: de es van Spier

De es van Spier is door de jaren heen sterk verkleind. Bovendien zijn er langs de randen van de es veel veranderingen opgetreden. De es wordt gekarakteriseerd door zijn open ruimte. De randen van de es van Spier kunnen worden onderscheiden in:

- de rand met het esdorp;
- de rand met het bosgebied en de aangrenzende veldontginningen;
- de esrandbeplanting langs de zuidzijde van de es;
- de rand met de autosnelweg A28.

Voorstellen voor de ontwikkelingen van de esrand aan de zuidzijde van de Es van Spier

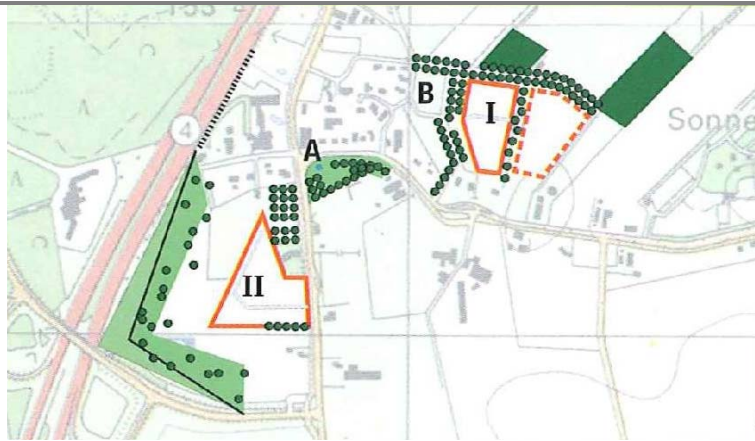
De voorstellen voor de ontwikkeling van de es zijn de volgende:

1. Handhaven van de visuele openheid van de Esch van Spier en streven naar afwisseling in de randen rondom de es.
2. Herstellen c.q. handhaven van de transparante boombeplanting langs De Steegde.
3. Handhaven van de transparante boombeplanting langs de weg aan de oostzijde van de es.
4. Handhaven van het zicht op de Esch van Spier en Spier vanaf de A28
5. Symbolische verbinding tussen de prehistorische nederzetting van Spier en het huidige Spier: handhaven van de visuele openheid.
6. Handhaven en zo mogelijk versterken van de overgang tussen de es en het dorp: een afwisselende rand met ten dele een vrij gesloten en ten dele een transparant karakter.
7. Het versterken van de esrandbeplanting langs de zuidzijde van de es.

Thema 2: de ontwikkeling van het esdorp

Bij de ontwikkeling van het esdorp wordt gesproken over twee mogelijke locaties voor nieuwbouw en twee mogelijke locaties voor het inrichten van een nieuwe Brink. Bij beide woningbouwlocaties wordt gesproken over landschappelijke bebouwing. Daarnaast is er ook gekeken naar de verkeerssituatie in het dorp en naar een mogelijke padenstructuur.

Op onderstaande figuur zijn de mogelijke woningbouwlocaties en de mogelijke locaties voor een brinkruimte aangegeven.

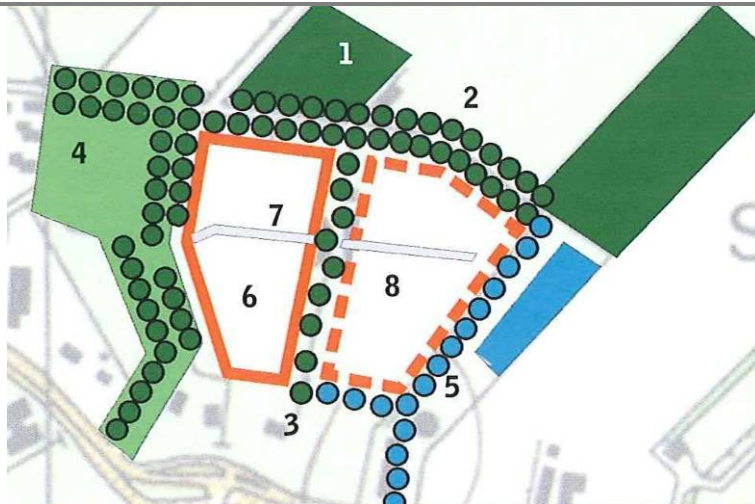
Onderwerpen bij de ontwikkeling van het esdorp

- I. Mogelijke toekomstige uitbreiding aan de noordoostzijde van het dorp.
- II. Mogelijke toekomstige uitbreiding aan de zuidwestzijde van het dorp.

Als locatie voor de mogelijke aanleg van een nieuwe brink of brinkruimte zijn aangewezen:

- A. In het centrum van het dorp.
- B. Aan de noordoostzijde van het dorp, waar de nieuwe brinkruimte aansluit op de nieuwbouw aan de rand van het dorp.

De beide woningbouwlocaties die in 'Essen in Perspectief' zijn aangegeven zijn nader uitgewerkt. Voor de noordoostelijke uitbreiding zijn de ideeën voor een mogelijk landschappelijke inpassing van de uitbreiding in de onderstaande figuur aangegeven:

Onderwerpen bij de ontwikkeling van het esdorp

- 1. Bestaande bosjes en boerderijen
- 2. Herstel van de bomenlaan langs de zandweg.
- 3. herstel van de houtwal, aansluitend op de vrij oude eiken eventueel met een onverhard wandelpad.
- 4. Begrenzing van de nieuwe brinkruimte, speelplaats met aangrenzende laanbeplantingen, inclusief een laanbeplanting die aansluit op de historische dorpsweg, de Brinkkampen.
- 5. Op langere termijn verder ontwikkelen van de landschappelijke rand rond het te bebouwen gebied: een padenstelsel met bomenbeplantingen en uitbreiding bosje.
- 6. Ruimte voor nieuwbouw op de middellange termijn (fase I).
- 7. Ontsluitingsweg.
- 8. Eventuele uitbreiding nieuwbouw op de lange termijn (fase 2).

Ideeën voor de mogelijke uitbreiding aan de zuidwestzijde van het dorp zijn in onderstaande figuur weergegeven:

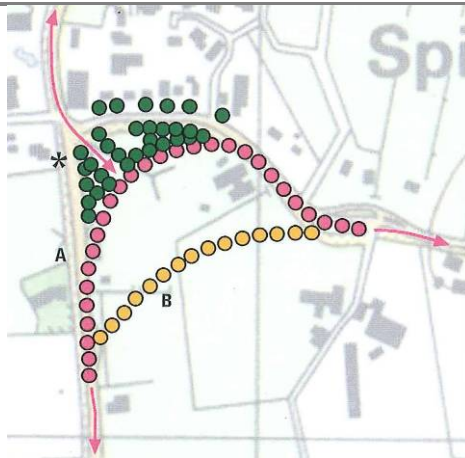

Ideeën voor de mogelijke uitbreiding aan de zuidwestzijde van het dorp

In de groene strook is ruimte voorzien voor een landschappelijk ingepaste geluidswal.

- A. Aan de zijde van het dorp ruimte voor woningen, die qua type aansluiten op die in het dorp.
- B. Aan de buitenzijde grote bouwkavels: ruim wonen in het groen.
- C. Te ontwikkelen groenelement, dat aansluit op de groenstructuur van het dorp.

Voor de nieuwe brinkruimte in het centrum is een alternatief aangegeven waarbij de brinkruimte in het centrum van Spier gecombineerd wordt met een aanpassing van de verkeerssituatie voor de aansluiting van De Steegde op de Brinkkampen.

Alternatief voor nieuwe brinkruimte in centrum

*. Nieuwe brinkruimte en aangepaste entree van het dorp

- A. Mogelijk nieuw tracé voor de omlegging van de weg langs het dorp: aanpassingen van een deel van De Steegde en de Brinkkampen.
- B. Denkbaar tracé voor de omlegging over Brinkkampen en de es: dit tracé wordt cultuurhistorisch en landschappelijk minder gunstig beoordeeld dan tracé A.

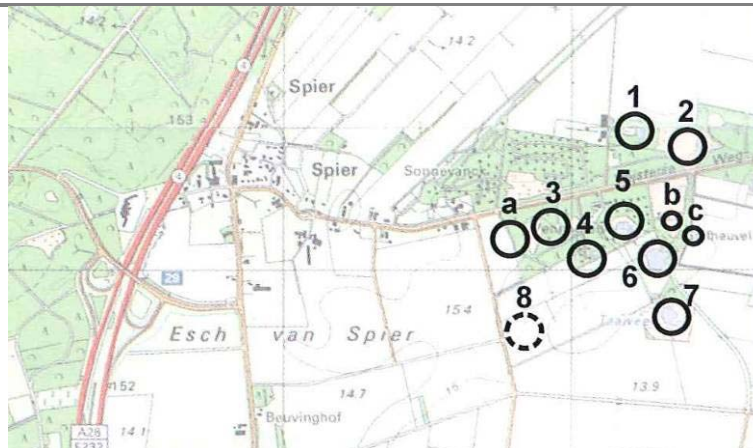
Tevens zijn er mogelijkheden voor paden aangegeven. Hierbij is het Hovenpad als uitgangspunt genomen: het pad dat vroeger op de grens van het dorp en de es heeft gelegen.

Ideeën voor de versterking van de padenstructuur in Spier

Thema 3 ideeën ontwikkeling van bosgebied ten noordoosten van de es

In het beboste heideveld op het terrein van De Vossenbergh (eigenaar Stichting Het Drentse Landschap) zijn een aantal cultuurhistorische elementen. Deze zouden beter herkenbaar gemaakt kunnen worden.

Voorstellen verbeteren herkenbaarheid cultuurhistorisch waardevol elementen

- a. Historische zandafgraving: herstel van de kleine zandafgraving en de steilrand waarin vroeger oeverwaluwen broeden.
- b. Grafheuvel.
- c. Plaats waar een marksteen heeft gelegen.
- 1 t/m 7. Te herstellen vennen en veentjes.
- 8. Rotteveen: verdwenen tijdens de ruilverkaveling in de jaren '50/'60.

Thema 4: versterken van de samenhang in het dorpsgebied

Voor het gebied in Spier zijn verschillende landschappelijke eenheden te onderscheiden. Van west naar oost zijn dat:

- Nationaal park het Dwingelderveld;
- de A28;
- het esdorp;
- de es en het beboste heidegebied van De Vossenbergh;
- de grote veldontginningen aan de noord- en zuidzijde van het dorpsgebied.

Deze gebieden kennen elk hun eigen ontwikkeling en hun eigen dynamiek. Wanneer men Spier en omgeving landschappelijk wil versterken, wordt in 'Essen in Perspectief' aangegeven dat de nieuwe ontwikkelingen te plaatsen binnen het grotere kader van het aangegeven dorpsgebied.

2 Lopende projecten en ontwikkelingen

Er zijn een groot aantal ontwikkelingen in Spier die van invloed zijn op de toekomst van het dorp Spier. Onderstaan een overzicht van deze ontwikkelingen.

1.10 Ecoduct Dwingeloo²

Op het onderstaande kaartje zijn de ecologische verbindingzones uit het Provinciaal Omgevingsplan (POP II) van de Provincie Drenthe aangegeven. Het Dwingelerveld sluit aan op de ecologische verbinding Terhorsterzand (1) – Scharreveld (2) – Oosterveld (3) – Orvelterzand (4). De natuurdoelen van deze verbinding zijn bosgemeenschap van arme zandgrond, vochtige en droge heide, multifunctioneel bos en parklandschap. Dit sluit goed aan op de ecosysteemtipes van de robuuste verbinding.

Ecologische verbindingzones (POP II)

Binnen een robuuste verbinding moeten dieren zich kunnen verplaatsen en planten moeten zich kunnen verspreiden. Wegen, spoorlijnen en kanalen (met steile oevers) binnen de verbinding kunnen hierbij een barrière vormen. De barrièrewerking is niet voor alle soorten gelijk. Voor een robuuste verbinding geldt dat een ecosysteem in zijn geheel de barrière moet kunnen passeren. Diverse kleine diersoorten (denk aan vlinders en andere insecten) zijn erg sterk gebonden aan bepaalde vegetaties. Om zich te kunnen verplaatsen moet een dergelijke vegetatie nagenoeg ononderbroken doorlopen. Bij wegen is dit over het algemeen alleen te realiseren door de aanleg van een ecoduct of een zeer ruime onderdoorgang.

In het kader van de robuuste verbinding Sallandse Heuvelrug - Drents Plateau is er een aantal knelpunten die opgelost dienen te worden. Het knelpunt A28/Dwingeloo is één van deze knelpunten in de robuuste verbinding. Deze knelpunten en de robuuste verbinding zelf worden door DLG (in opdracht van de provincie) verder uitgewerkt. Het knelpunt A28/Dwingeloo valt in

² Variantenstudie en kostenraming, Rijkswaterstaat Noord-Nederland, Wegendistrict Drenthe november 2007

de categorie 'RWS droog'. Ook hier heeft de provincie de regie, maar RWS programmeert en regelt de financiën. Voordeel van dit knelpunt ten opzichte van de andere knelpunten in deze robuuste verbinding is, dat de locatie voor het te realiseren ecoduct min of meer vastligt en niet afhankelijk is van de uiteindelijke route van de robuuste verbinding. Besloten is daarom het knelpunt A28/Dwingeloo apart voor te bereiden.

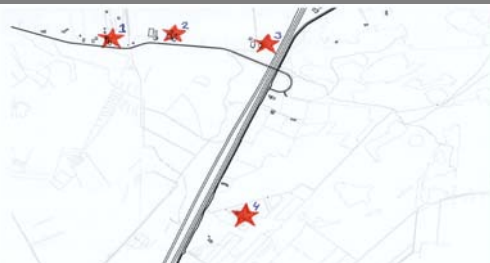

Het zoekgebied voor het nieuw te realiseren ecoduct loopt van viaduct Spier (km 153.0) tot viaduct Terhorsterzand (km 155.1)

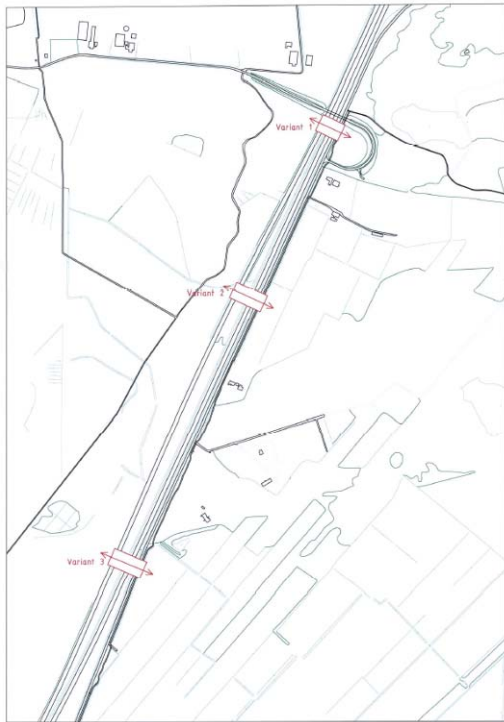
Ecoduct en recreatie

De vlindersoorten, eekhoorn, dwergmuis en noordse woelmuis zijn niet gevoelig voor verstoring door recreatie. Das en boommarter zijn weinig gevoelig voor recreatie, maar wel gevoelig voor loslopende honden. Edelherten worden wel verstoord door recreatie, maar dit geldt vooral voor de leefgebieden en veel minder voor het ecoduct (nachtelijke passage).

In het rapport is aangegeven dat voor het ecoduct A28/Dwingeloo recreatief medegebruik geen optie is. De recreanten moeten gebruik maken van het bestaande viaduct Terhorsterzand. Het lijkt erop dat recreatie binnen de toeleidingszones naar het ecoduct geen probleem vormt, mits de recreanten op de paden blijven en honden worden aangelijnd. Met een juiste situering van paden en het opwerpen van barrières en obstakels in het achterland kan recreatie gestuurd worden. Om de toegang van recreanten vanuit de toeleidingszones te voorkomen, kunnen stobbenwallen worden doorgetrokken tot buiten het ecoduct en worden aangesloten op greppels en stekelige vegetatie, of eventueel lage grofmazige rasters worden aangebracht.

- 1) camping Boszicht
- 2) vakantieboerderij Heemskerk
- 3) camping Zwaluwlust
- 4) camping De Moraine

De drie mogelijke locaties voor een te realiseren ecoduct ten noorden van Spier

Kadastrale kaart met daarop de plaats van de voorkeursvariant 2

Op basis van de ecologische functionaliteit, de haalbaarheid en de kosten zijn de drie locaties in een matrix tegen elkaar afgewogen. Op basis van deze afweging is door de diverse partijen variant 2 als meest haalbare aangemerkt.

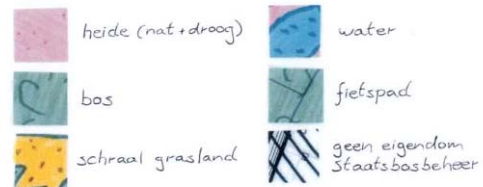
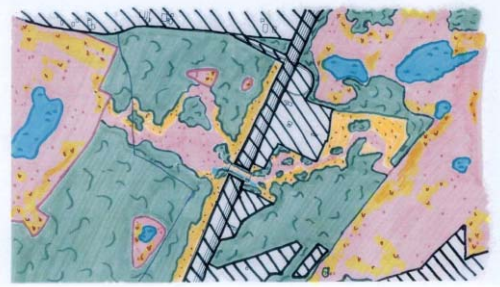
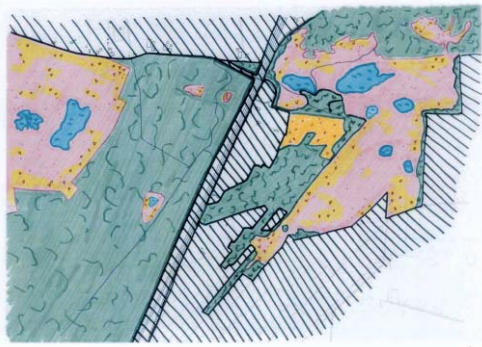
Op de kadastrale kaart hierboven, is de beoogde locatie van variant 2 weergegeven. Aan de oostzijde kan een directe verbinding met de hier aanwezige bossen gemaakt worden. Voor de gras- en heideverbinding is extra grond nodig, om te kunnen aansluiten op het verder noordelijk gelegen open gebied. Er dient hierdoor extra grond aangekocht te worden. Het betreft hier één landbouwperceel.

locatie ecoduct variant 2

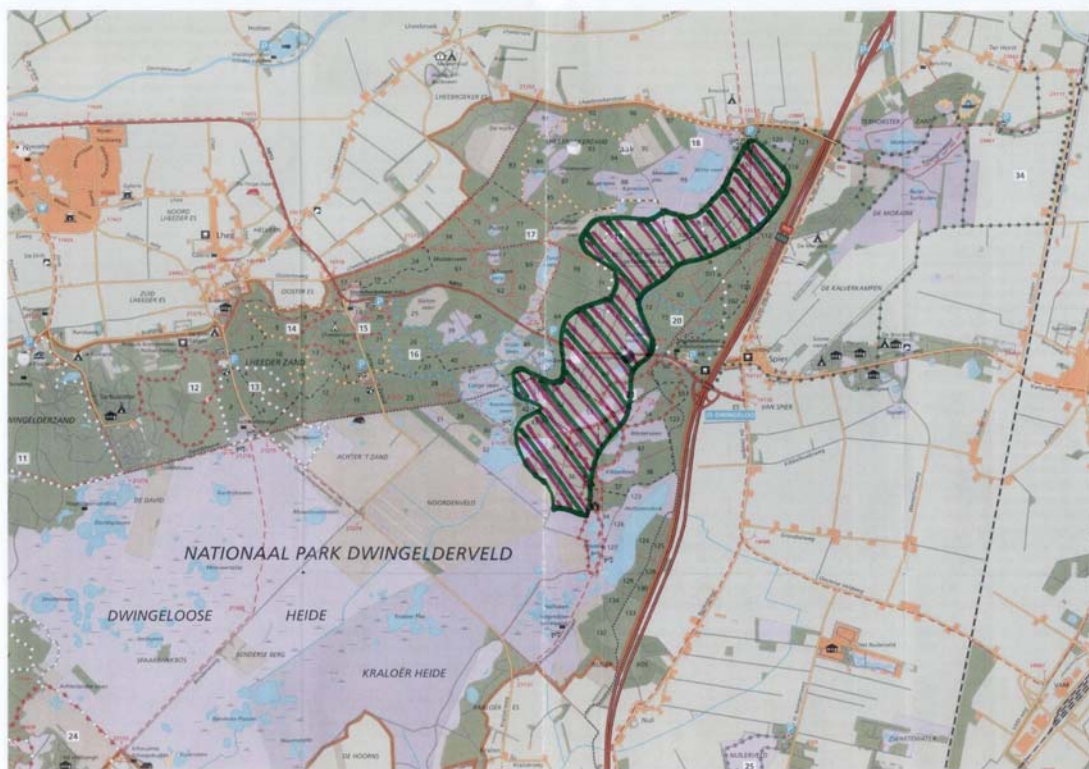
Schetsontwerp variant 2

Oude situatie

Nieuwe situatie

1.11 Herinrichting Dwingelderveld en aanleg geluidswal aan westzijde van de A28

Herinrichting Dwingelderveld

In de gearceerde zone werkt Staatsbosbeheer momenteel aan de herinrichting van het bos van het Dwingelderveld. Het bos wordt gefaseerd gekapt en watergangen worden gedempt. Het doel van deze activiteiten is de oorspronkelijke waterhuishouding van het bos te herstellen. Het toekomstbeeld bestaat nog uit overwegend bos, maar wel afgewisseld met open gebieden met vennen en heide. Verder is het Noorderveld (ten zuiden van het gearceerde deel) recent aangekocht. Deze oude landbouwgronden worden omgevormd naar natuur en de waterhuishouding wordt hersteld. Er wordt binnenkort 160 hectare afgegraven met een

ontgravingdiepte van ca. 0,35m. Staatsbosbeheer heeft plannen een deel van deze grond te gebruiken om een grondwal aan te leggen langs de westzijde van de A28. Deze loopt in principe van Eursinghe tot Smalbroek en wordt wellicht doorgetrokken tot langs Pesse. De grondwal wordt ca. 6 meter hoog met taluds 1:2. Uitgangspunt bij aanleg van grondwal is zo min mogelijk verlies van natuurterrein. Dus zo recht mogelijk en zo dicht mogelijk langs de A28. Er wordt geen vangrail geplaatst, maar een obstakelvrije zone van 13 meter aangehouden.

1.12 Dorpshuis

Al jaren wordt er in Spier gesproken over een dorpshuis; er is een groeiende behoefte aan ruimte voor allerlei activiteiten die in het dorp worden georganiseerd. Vanuit de leden van de Vereniging van Dorpsbelangen Spier is een werkgroep geformeerd die onderzoekt of een dorpshuis in Spier wenselijk en haalbaar is.

Om de werkelijke behoefte aan een dorpshuis te peilen werd in 2007 een behoeftepeiling onder de inwoners van het dorp gehouden. Uit de uitkomst hiervan blijkt dat veel inwoners van Spier aangeven dat zij een dorpshuis wenselijk en noodzakelijk vinden.

Enkele belangrijke aandachtspunten voor een eigen dorpshuis zijn onder andere:

- een eigen dorpshuis geeft meer vrijheid;
- realisatie van een dorpshuis biedt de inwoners van het dorp een eigen centrale plek voor activiteiten omdat deze er nu niet is;
- behoefte in het dorp voor verenigingsactiviteiten;
- centrale plaats voor alle activiteiten.

De inwoners van Spier zijn actief als het gaat om het organiseren van allerlei activiteiten.

Vanuit de Vereniging van Dorpsbelangen Spier wordt het organiseren van activiteiten ondersteund door middel van financiën (begroting) en persoonlijke ondersteuning.

Verenigingen die actief zijn in het dorp dragen bij aan de leefbaarheid in het dorp, waarbij het sociale aspect zeker een belangrijke rol speelt.

Plaatselijke horecagelegenheid

Mocht realisatie van het dorpshuis een feit zijn dan zullen grote activiteiten als onder andere de Nieuwjaarsvisite, de jaarlijkse toneelavond in de plaatselijke horecagelegenheid georganiseerd worden. In het kader van vergunningsregeling en HACCP³ is het van groot belang dat dergelijke activiteiten niet in eigen beheer worden georganiseerd.

Locatie toekomstige dorpshuis

In de behoeftepeiling was een vraag opgenomen waar het dorpshuis eventueel zou moeten staan. De belangrijkste plaatsen die genoemd zijn, zijn:

- de hof van Sent;
- achter Schortinghuis;
- Kaampie;
- bij de grote speeltuin (oostelijk deel);
- land van J. Westerdijk;
- kleine Speelveld;
- tussen de oude smederij en boerderij De Kip;
- stukje van het dierenpark;
- weiland naast G. Rozeboom;
- langs de bosrand, langs het zandpad.

³ HACCP staat voor Hazard Analysis Critical Control Points. Vrij vertaald: een analyse van kritische punten waarop extra goed gelet moet worden. Bij HACCP wordt het hele productieproces nagelopen op mogelijke gevaren voor de voedselveiligheid.

1.13 Particuliere initiatieven

Ten noorden van Spier zijn een aantal initiatieven van particulieren. Ten noordwesten van Spier bevindt zich de Camping Zwaluwlust, deze camping heeft plannen voor uitbreiding.

Ten noorden van Spier (op de hoogte waar het ecoduct variant 2 gepland is) is landbouwgrond te koop. Tegen dit perceel aan heeft de eigenaar van Motel de Woudzoom een aantal percelen in eigendom en is voornemens een motel/hotel in dit gebied te realiseren.

Camping Zwaluwlust heeft plannen voor uitbreiding.

Motel de Woudzoom heeft de paarse percelen in eigendom en heeft plannen voor de realisatie van een motel/hotel in dit gebied.

Dit landbouwperceel is momenteel te koop.

Particuliere initiatieven

Tevens is minicampig de Bosrand aan de Wijsterseweg voornemens het aantal plaatsen uit te breiden naar 60.

3 Uitslag enquête

Geluidswal

- Geluidswal Oostkant voor inwoners Spier (14x)
 - vanaf oorlogsmonument
 - van viaduct tot ecoduct
 - als grens Natura 2000
 - met wandelpad erover of erlangs (2x)
 - Spier naar Smalbroek
- Fluisterzoab op de A28 (vermindering geluidsoverlast)
- In plaats van geluidswal de A28 in een tunnel: maak van het nationale park de 'tuin van Spier' – heel veel problemen in één keer opgelost!
- Simpele geluidswal – zoals bij Oude Postweg 5: simpel en afdoende

Ecoduct

- Ecoduct bos Moraine (voorkomen aankoop landbouwgrond; geld Spier)
- Ecoduct optie meest zuidelijke variant in combinatie met wandelpad naar Dwingelderveld (3x)
- Ecoduct op meest noordelijke locatie - dit kost geen landbouwgrond (2x)
- Middelste optie, maar dan wel ook voor voetgangers uitgerust
- Niet nodig

Wonen

- Nieuwe plaats woningbouw (4x)
- Bestemmingsplan nieuwbouw met ontsluitingsweg
- Woningbouw voor ouderen en jongeren (met name starters) (6x)
- Huurhuizen & 2-persoonshuizen (2x)
- Woon- en zorggelegenheid voor ouderen, zodat mensen langer in eigen dorp kunnen blijven.
- Woningbouw aan andere kant van Kalverkampen (ten noordoosten van dorpskern - speelveld zo laten!) (3x)
- Lintbebouwing aan de Moraineweg – Steegde – Kalverkampen (2x)
- Alleen vrijstaande huizen aan de oostkant van Spier (Kalverkampen) (2x)
- Woningbouw op het landje ten zuiden van de Oude Postweg (langs A28) (4x)
- Behoud of aankoop jaarmarktplaats met parkeergelegenheid
- Dorpsbrink op land tussen Joh. Steenberg en H. Waning met rondom woningbouw
- Geen nieuwbouw op land van Sent Waanninge (Brinkkampen)
- Woningbouw op plekken waar ruimte is tussen woningen (De Steegde 2 en 4 of rondom grote speelweide) (2x)
- Woningbouw voorzien van dorps karakter met veel groen en ruimte
- Voorkomen dat dorp "uit elkaar getrokken" wordt door bouwen ten zuiden van kern (es)
- Eerst bepalen wat voor dorp: es of een brink
- Reconstructie dorp/centrum
- Behoud karakter dorp: geen grootschalige uitbreiding, compact dorp
- Woningbouw zoveel mogelijk richting Beilen – Moraineweg
- Woningbouw niet nodig – zijn huizen genoeg te koop

Brink

- Brink/ evenemententerrein - herstel oude dorpskern (3x)
- Speelweide de Brinkkampen: jeu de boules baan, incl. banken, tafels en verlichting
- Brink op de Brinkkampen ontmoetingsplek voor jong en oud op de es -vanaf Schortinghuis Brinkkampen doodlopend maken (of woonerf) – weg verplaatsen naar Jeroen Beugels – Beuvingshof/De Steegde – ruim opzetten (6x)
- Brink in Spier: ruim opzetten met bomen, banken, tafels en verlichting (fietspad en glasbak weg) (2x)
- Dorpsbrink op land tussen Joh. Steenberg en H. Waninge met rondom woningbouw
- Centrum zo laten – Spier is een Esdorp (geen Brink) (2x)
- Herstel van de dorpsbrink – autovrij/autoluw (alleen voor inwoners aan de Brink) (2x)

Veiligheid/ infrastructuur

- Betere verlichting fietspad Wijster (schoolkinderen)
- Betere verlichting fietspad (vallend blad ruimen/ zout)
- Verkeersveiliger maken kruispunt (Schortingshuis), door bv aanleg rotonde (3x)
- Verbetering fietspad Spier-Wijster
- Dorp 30 km zone – remmende maatregelen treffen (4x)
- Moet hoog in vaandel staan!
- Betere oversteekplaatsen
- Spier meer autoluw – weren vrachtverkeer (2x)
- Andere bestrating en verlichting binnen de bebouwde kom – bebouwde kom op mooiere manier aangeven (2x)
- Snelheidsbeperkende maatregelen (flitspalen, drempels)

Parkeren

- Betere parkeergelegenheid Baanderhoeve
 - door aanleg eigen terrein
- Parkeergelegenheid dierenparkje aanpassen; meer parkeergelegenheid horeca (9x)
- Straat maken van Oude Postweg i.p.v. parkeerterrein
- Betere parkeergelegenheid (2x)
- Parkeergelegenheid in combinatie met een Brink
- Parkeren tussen 'de kip' en Hein jansen
- Parkeerplaats voor bezoekers Schortinghuis – bijvoorbeeld grond van Sent Waninge, naast Kop of samenwerking Woudzoom/Schortinghuis

Voetgangers & fietsers

- Herstel verbinding met bos Dwingelderveld (5x)
- Voetgangerstunnel herstel oude route bos Dwingelderveld - Postweg (3x)
- Voetgangers- fietsbrug naar Dwingelderveld (2x)
- Bij aanleg geluidswal deze voorzien voetpad/ loopbrug van viaduct tot ecoduct (zorgt voor directere verbinding) (2x)
- Fietspad naar Wijster verbeteren (2x)
- Betere verlichting langs fietspad naar Wijster voor schoolgaande kinderen (2x)
- Betere verlichting langs fietspad naar Beilen
- Wandelroute langs snelweg naar ecoduct - oversteek/ contact naar bos
- Opgang naar wandelpad op ecoduct bij huidige hertenkampje
- Herstel Kerkepad – wandelpad vanaf Kalverkampen naar Moraine/Ter Horsterzand (2x)
- Ontsluiting Oude Postweg door smalle weg langs geluidswal richting huidige dierenparkje

- Uitzichtpunt Kalverkampen met tafel en bankjes
- Wandelpad langs de Steegde
- Verbreding fietspad of aanleg voetpad – fietspad is nu ook voetpad en dat is lastig

Kinderen

- Nieuw speelhuisje op het veld aan de Kalverkampen
- Schaatsbaan op het veld aan de Kalverkampen: om veld heen, zomers kan dit als skeelerbaan worden gebruikt
- Fietscrossbaan op kleine speeltuin (andere speeltoestellen weg)
- Kabelbaan op de grote speeltuin, grote glijbaan, schommels (2x)
- Plek voor de jeugd – creativiteit (2x)

Dorpshuis

- Dorpshuis (vrijwilligers)
- Dorpshuis met parkeerplaats langs de Steegde (=oplossing parkeerprobleem horeca)
- Dorpshuis (geen moderne stijl), voorzien van bv. schaapskooi
- Dorpshuis centraal (Land van Sent) i.v.m. parkeergelegenheid (3x)
- Dorpshuis/ jeugdhonk (t.o. Schortingshuis) (2x)
- Dorpshuis op plaats dierenparkje (ombouwen tot kinderboerderijtje) - overige ruimte gebruiken voor oplossen parkeerprobleem (8x)
- Dorpshuis met verschillende functies: kinderopvang, jeugd bibliotheek, steunpunt ouderen, ontspanning, clubs, etc.
- Dorpshuis op de speelweide (7x)
- In dorpshuis opslagruimte voor materiaal dorpsbelangen (2x)
- Woning van Doorten in geluidswal; hierin dorpshuis met schuur t.b.v. kerststal
- Dorpshuis wenselijk maar moeilijk realiseerbaar
 - mogelijkheid van schuur die gehuurd kan worden?
 - te hoge lasten voor het kleine dorp) (2x)
- Activiteiten voor derden (braderie, etc.)
- Dorpshuis aan de Brink (2x)

Overige

- Dierenparkje laten vervallen of verplaatsen op vrijgekomen parkeerplaatsen tbv horeca
- Dierenpark behouden (eventueel verplaatsen naar Kalverkampen/andere dieren, lager hek – meer kinderboerderij) (2x)
- Hangplek voor ouderen met koffieautomaat op toekomstige brink
- Hangplek voor ouderen en jongeren
- Beter openbaar vervoer: dure olie, geboortegolf & zo lang mogelijk zelfstandig
- Vrachtverkeer over de Oosterse Veldweg – een nieuw viaduct alleen voor vrachtverkeer
- Pinautomaat (aan muur Schortinghuis?)
- Sloten aan de Moraineweg en de Steegde geven stankoverlast: vervangen door duikers met voetpad
- Dorpsbelangen moet inspraak vanuit het dorp meer stimuleren: door vaste voorzitter, secretaris en penningmeester voor aantal jaren te benoemen – overige leden zijn afgevaardigden van verenigingen, daarnaast moet contactambtenaar van de gemeente zitting nemen in dorpsbelangen.
- Buurtwinkeltje – net zoals in Wijster, beheer door de Open Ank (mensen met een beperking)

4 Uitslag enquête kinderen 4 – 12 jaar

Waar speel je veel of wat vind je mooi in het dorp?

Speelweide	5
Voetbalveld	2
Dierenparkje	2
Bos	1
Zandvlakte	1
Tekenen bij Schortinghuis	1

Wat vind jij lelijk in het dorp?

Fietspad (gaten)	2
Auto's langs de kant van de weg (geen parkeergelegenheid)	1
Theater (bulten op grote speeltuin)	1
De oude speelplek	1
Het weiland	1
Niets	1
Hondestront in het zand bij de klimtoestellen	1

Wat mag niet verdwijnen?

Speeltuin (grote)	5
Mijn huis	3

Wat mis je in het dorp?

Skatebaan	3
Dorpshuis	2
Overdekt zwembad	1
Manege	1
Pretpark	1
Crossbaan	1
Prinsessekasteel	1
Stoplichten bij het dierenpark	1
Vlindertuin	1
Kabelbaan	1
Klimtoren	1
Voetbalclub	1
Stuntbaan	1
niets	1
Winkel/ mini-supermarkt	1
Hanghuisje voor jongeren	1

5 Uitslag enquête jeugd 12 - 16 jaar

Wat mis je in Spier?		Op welke locatie zou dit moeten komen?	
Jeugdhonk	1	Hertenkampje	1
Skeeler/Skatebaan	4	Locatie kleine speeltuin – toestellen kleine speeltuin naar de speelweide verhuizen	1
		Op de speelweide	3
Buurtsuper	1	Op veldje bij Kassies	1
Dorpshuis	5	Zie vraag 'dorpshuis'	
Activiteiten voor mensen >16 jaar	1	Bij Schortinghuis	1

Wat vindt je van de veiligheid in Spier?		Wat zou er veranderd/aangepast moeten worden?	
Wel goed	7	Wandelbrug naar het bos	1
		Een voetpad land de Steegde	1

Vind je het nodig dat er een geluidswal aan de kant van Spier komt?		Zo nee, waarom?	
Nee	5	Valt mee met het geluid	1
Ja	3	Woon niet bij de A28	

Vind je dat er iets aan de parkeergelegenheid moet worden gedaan?		Bedenk een oplossing	
Nee	5	Auto's zijn na 1 dag alweer weg.	1
Ja	3	Voor Schortinghuis parkeergelegenheid	

Denk je dat er behoefte is aan woningbouw in Spier?		Zo ja: waar?	
Nee	6	Er wonen al genoeg mensen in Spier: anders wordt het te druk.	
Ja	1	Spier is mooi en klein en moet zo blijven!	

Mis je een dorpshuis in Spier?		Zo ja: waarom en waar zou deze moeten komen?	
Ja	9	Op de plaats van het dierenparkje	3
		Weiland tegenover Johan Kammer	2
		Bij de speelweide	3

Wat vinden jullie leuk activiteiten?	
Spooktocht	5
Mountainbike	6
Karaoke	2
Filmavond	4
Koken	1
Paintbal	4
Kaarten	1
Lasergame	3
Toneelstuk	3
10-kamp	1
Speurtocht	3
Karten	1
Modeshow	1

6 Reactie inwoners op visie

Op maandag 30 maart 2009 is de definitieve visie gepresenteerd aan de bewoners van Spier. Onderstaand een overzicht van de aanvullingen die deze avond zijn gemaakt, de vragen die zijn gesteld en de antwoorden die hierop zijn gegeven (antwoorden zijn cursief weergegeven).

Geluidswal

- Kan de geluidswal eerder aangelegd worden dan de geluidswal aan de andere kant van de A28? *Aangegeven wordt dat er ondertussen contact is geweest tussen de gemeente en Grontmij. De gemeente heeft Grontmij gevraagd om nader onderzoek uit te voeren ten aanzien van de uitvoering van de geluidswal. E.e.a. is dus in gang gezet.*
- Moet er ook vergunning worden aangevraagd voor de aanleg van de geluidswal? *Ja dit moet zeker, ook kan er bezwaar tegen de aanleg worden ingediend.*
- Aangegeven is dat de geluidswal van aarde dient te worden opgetrokken. Waarom? *Een begroeide, aarden wal past beter in het landelijke beeld van Spier. Daarnaast absorbeert een aarden wal meer geluid dan een hard scherm.*

Parkeren

- Het parkeerterrein op de plaats van het huidige hertenkampje is te groot getekend, volgens aanwonenden. Het zou een kleine parkeerplaats moeten worden, voor 20 – 25 auto's. Dit aantal voegt te weinig toe om het parkeerprobleem in Spier op te lossen. De beste plek voor een parkeerplaats is bij de toekomstige geluidswal aan de zuidkant van het dorp, daar waar het 'overloop' parkeerterrein is gesitueerd. *Het idee is dat het parkeerterrein een 'groen' terrein wordt. Een parkeerterrein met hagen en bomen.*

Brinkje

- Als je het brinkje opnieuw in gaat richten, verplaats je dan niet het parkeerprobleem naar het dorp? *Het brinkje is niet bedoeld als parkeerterrein.*

Dorpshart- en kern

- Het ontlasten van het dorp van het doorgaande verkeer naar Wijster door een ontsluitingsweg over de Es wordt door één persoon aangedragen. *Dit is geen optie geweest die is besproken, aangezien dit niet uit de enquêtes naar voren is gekomen en de esgrond aan de zuidkant van het dorp aangemerkt is als waardevol gebiedselement en derhalve beschermd is.*

Fiets-voetgangersbrug

- Er is contact geweest met de BOKD over het idee van de fiets-voetgangersbrug. De BOKD is enthousiast en heeft aangegeven subsidiemogelijkheden te zien bij de provincie.

Aanpassen wegprofiel

- In het actieoverzicht staat het aanpassen van het wegprofiel aangegeven voor de middellange termijn. Liever zou dit op korte termijn uitgevoerd dienen te worden.
- Niet alleen het wegprofiel aanpassen, maar ook het meubilair (lantarenpalen, etc.).
- Ook meenemen of de bebouwde kom verder naar buiten zou kunnen worden geplaatst.
- Er wordt één opmerking geplaatst dat er flitspalen nodig zijn om snelheid op de weg te verminderen.

Verbeteren fietspaden

- De fietspaden dienen op korte termijn aangepakt te worden, gezien de slechte staat. Er is contact geweest met de gemeente en op korte termijn zal er een nieuwe asfaltlaag worden aangebracht. Het verlichten van de fietspaden buiten de bebouwde kom zal moeilijk worden, aangezien het beleid is om buiten de bebouwde kom geen verlichting te plaatsen.
- Bij het opknappen van de paden ook witte strepen toevoegen.
- Fietspaden uitvoeren in beton is een optie die duurzamer is dan een asfaltlaag.

Woningbouw

- Woningbouw aan de zuidkant van Spier levert voor één inwoner bezwaren op. Indien de woningbouw zou opschuiven richting de geplande parkeerplaats tegen de geluidswal, dan vallen deze bezwaren weg.
- Het dorps huis is gepland op grond van iemand die niet wil verkopen. *In de visie is aangegeven dat het dorps huis in het hart van het dorp thuis hoort. Er is globaal aangegeven waar het dorps huis zou kunnen komen, maar de exacte plek moet worden bepaald.*
- De ontsluitingsweg zou bij de geluidswal langs moeten lopen.
- Is er behoefte om zo dicht bij de snelweg te bouwen? *Dit is alleen mogelijk in combinatie met de aanleg van de geluidswal.*
- Is er behoefte aan 10 – 15 woningen? En wat voor soort woningen? *In het vervolgtraject zal een woononderzoek uit moeten wijzen wat voor soort woningen er gebouwd dienen te worden. De bevolking van Spier heeft aangegeven dat het belangrijk is om voor eigen mensen te bouwen.*

Hertenkampje

- Waarom is het nodig om het hertenkampje te verplaatsen? *Het huidige hertenkampje ligt langs de weg en is voor kinderen alleen niet toegankelijk. Indien het hertenkampje verplaatst wordt naar een locatie naast de grote speelweide is dit veiliger en toegankelijker voor kinderen. Tevens kan het hertenkampje dan een andere inrichting krijgen: lager hek, andere dieren.*

www.grontmij.nl

Grontmij

Stationsplein 12
9401 LB Assen
Postbus 29
9400 AA Assen
T +31 592 33 88 99
F +31 592 33 06 67
www.grontmij.nl